21 İKİNCİ TEŞRİN 1942
CUMARTESİ
Beşinci Yıl No. 1616

Yeni Sabah

Telefon : 20795
HAFTALIK SIYASÎ HALK GAZETESİ
Her yerde 5 kuruş

İspanya ve muharipler

İspanya ve Portekiz son zamanlarda askeri tedbirler alıyorlar. İspanya yedi sınıfı silâh altına çağırdı. Sırf bitaraflığını daha kuvvetli bir şekilde emniyet altına almak için yaptığını ilân ettiği bu hazırlık bütün dünya efkârıumumiyesinde şu suali yaratıyor: Acaba İspanya hangi taraftan gelecek tehlikeden endişe duymaktadır?

General Franco'nun İspanyada kısmî seferberlik ilân etmesi Avrupanın karışık siyasî ufkunu bir kat daha bulandırdı. İspanya bu tedbiri alırken, aynı zamanda bunu sırf bitaraflığını daha kuvvetli bir şekilde emniyet altına almak için yaptığını ilân etmeği de unutmadı.

Fakat İspanya hangi taraftan gelecek tehlikeden endişe duymaktadır? Onu bu tedberi almıya sevkeden âmil Mihver mi, yoksa Müttefikler midir?

Tabiî hem Mihver, hem de Müttefikler İspanyayı bu tedbiri almağa sevkeden âmilin karşı taraf olduğunu iddiada kusur etmiyorlar. Berlin, Müttefiklerin Şimali Afrikadan sonra İspanyaya atlamak projesinden, Londra ve Vaşington da Almanların İspanyayı istilâ plânında bahsedip duruyorlar.

Biz, bu propagadaları bir tarafa bırakarak İspanyanın hareket tarzının sebeplerini araştıracak olursak, her iki tarafı haklı gösterecek bir takım müşahedelere vasıl olabiliriz. Bu hazırlığın İngiliz ve Amerikalılara karşı olduğunu ima eden hareketler şunlardır:

1 — İspanya bu tedbiri, Şimalî Afrika İngiliz ve Fransızlar tarafından âni bir baskınla işgal edildikten sonra almıştır.

2 — Bu baskın hareketi, Cebelüttarık limanının ne kadar mühim stratejik bir kıymet ihtiva ettiğini belli etmiştir. Onun için İspanya buradan gelebilecek âni tehlikeler karşısında emin olmak ister.

3 — Müttefikler Rusyanın dostudurlar. Halbuki İspanyanın bugün başında bulunan kimseler dahilî harpte komünistlerle harp etmişler ve Almanlarla İtalyanlardan fiilî surette yardım görmüşlerdir. General Franco his ve ideoloji bakımından Hitler ve Musolini tarafındadır. İngilizlerle Amerikalıların da İspanyayı totaliter ve Mihverin dostu bir millet olarak kabul etmeleri lâzımdır. Müttefiklerin böyle bir milleti kendisine düşman sayması akla yakındır.

4 — Ve nihayet harp görünüşe göre Avrupada biteceğine ve Fransa tamamiyle Mihver orduları tarafından istilâ edildiğine göre de Müttefiklerin kolaylıkla Avrupaya geçebilecekleri en tabiî ve stratejik toprak İspanyadır. Bu hakikatin İspanyolların gözünden kaçmasına imkân yoktur. Nitekim İspanyol ordusunun yaptığı son manevra da, İspanyol sahillerine yapılan toplu bir çıkarma hareketini püskürtme mevzuundadır.

Buna mukabil İspanyayı bu tedbirleri almağa sevkeden âmilin Mihver devletleri olması ihtimali şu sebeplerden akla geliyor:

1 — İspanyanın ordusunu seferber etmesi, Şimalî Afrikanın Müttefikler tarafından istilâsından ziyade Fransanın Mihver tarafından işgalini takip etmiştir. Eğer İspanya bu tedbirini Müttefiklere karşı alsaydı ordusunu, Cezayir ve Orana asker çıkarıldığı gün seferber ederdi.

2 — General Franco'nun ve İspanya ile müvazi olarak tedbir alan Portekiz Cümhurreisinin, Roosevelt ve Churchil'e verdikleri cevapta kullandıkları dostane ve nazikâne dil, İspanyanın Müttefikleri bir dost olarak kabul ettiklerini gösterir. Ve nihayet Portekiz, Avrupada İngiltere ile asırlık ittifakı olan bir millettir. Bu harpte Mihver galip gelecek olursa Portekiz müstemlekelerinin de Hollandanınkilere döneceğinde hiç bir Portekizlinin şüphesi yoktur. Portekizin İspanya ile işbirliği yapması için General Franconun fikir ve niyetlerinden emin olması icabeder. Netice olarak bu tedbirler Müttefiklere karşı alınmış olamaz.

3 — Bugün Meksika ve hemen hemen tekmil Amerika lâtin milletleri Mihverle harp ha-

(Sonu Sa. 3 Sü. 5 te)

Tunusta Amerikalılarla Almanlar çarpıştılar

Bizert mıntakasında vukubulan bu ilk çarpışma sonunda Almanlar geri çekildi

Çok şiddetli harplerin ceryan ettiği Tunusun haritası ve İtalyanın vaziyeti

Almanlar

Tunus ve Bizert den sonra Gabese de asker çıkardılar

Şimal Afrika müttefik umumî karargâhı 20 (A.A.) — Tunus topraklarında yapılan ilk büyük çarpışmada İngiliz ve Amerikan savaş ekipleri bir Alman zırhlı kolunun üçte birini tahrip etmişler ve geri kalanını çekilmek zorunda bırakmışlardır. Bu hareket, müttefik kıt'aların muhtelif istikametlerden deniz üssüne ve Tunusa yürüdükleri sırada Bizert'e 50 veya 60 kilometre mesafede vukua gelmiştir. Almanların orta büyüklükteki en iyi tanklarını ve pike bomba uçaklarını kullandıkları söylenmektedir. Tunus topraklarında yapılan ilk çarpışmadaki müttefik kayıpları, söylendiğine göre azdır. Umumî karargâh sözcüsü, Almanların Bizert cenup batısına takriben 50 kilometre mesafede ve

(Sonu: Sa. 3 Sü. 4 de)

Balkanlarda karışıklık

Çolakoğlu istifa etti. Bulgar başvekilinin de mevkii tehlikede imiş

Londra, 20 (A.A.) — Britanova başmuharriri, Afrikadaki Müttefik başarılarının, cenup doğu Avrupada Mihver nüfuzu altında bulunan Yugoslavya ve Yunanistan gibi memleketlerde akisler yaptığını yazmaktadır. Çolakoğlu istifa etmiştir. Yunanistandaki Mihver kuvvetlerinin takviye edilmeleri yüzünden burada işe buhranı vahim bir hal almıştır. Bulgaristanda: Filof yerinde tutunmağa çalışıyorsa

(Sonu Sa. 3 Sü 6 da)

İspanyanın kararı

Hangi taraf İspanyaya taarruz ederse İspanya karşı tarafla birleşerek topraklarını müdafaa edecek

Nevyork 20 (A.A.) — İyi haber alan Avrupa mahfillerinde söylendiğine göre Madrid'deki Almanya sefiri general Frankoyu ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerin ilkinde Almanyanın Vişiyi zaptettiğini bildirmiş, ikincisinde İspanyanın hareket tarzı hakkında bir beyanname neşredilmesini istemiştir. Sefir üçüncü ziyareti esnasında İspanyanın, iki taraftan birinin taarruzuna uğramadıkça tarafsız kalacağını Franko'dan öğrenmiştir. İspanya taarruza uğradığı takdirde derhal taarruz edenlerin düşmanlarından yardım istiyecektir.

İspanya teminat verdi.

Vaşington 20 (A.A.) — Hariciye nazırı Cordell Hull İspanyanın Birleşik Amerikaya yeniden teminat verdiğini ve İspanyanın kat'î bir tarafsızlık gütmek niyetinde olduğunu bir kere daha teyit ettiğini söylemiştir.

Nazar bu teminatın Birleşik

(Sonu: Sa. 3 Sü. 4 de)

Rusların bir zaferi

Kış harbi için çok kıymetli bir mevki için yapılan harplerde Almanlar mağlûp olarak çekildiler

Nevyork 20 (A.A.) — Ordz honikidze'de Rusların elde et

tikleri galibiyet, Alman kuvvet

(Sonu: Sa. 3 Sü. 3 de)

Macaristanda

Halka günde 150 gram ekmek verilecek

Londra, 20 (A.A.) — Alman radyosuna göre, Macaristanda ekmek tayini yakında bir çeyrek azaltılacak ve günde 150 grama indirilecektir.

Mösyö Laval Fransanın idaresini eline aldı:

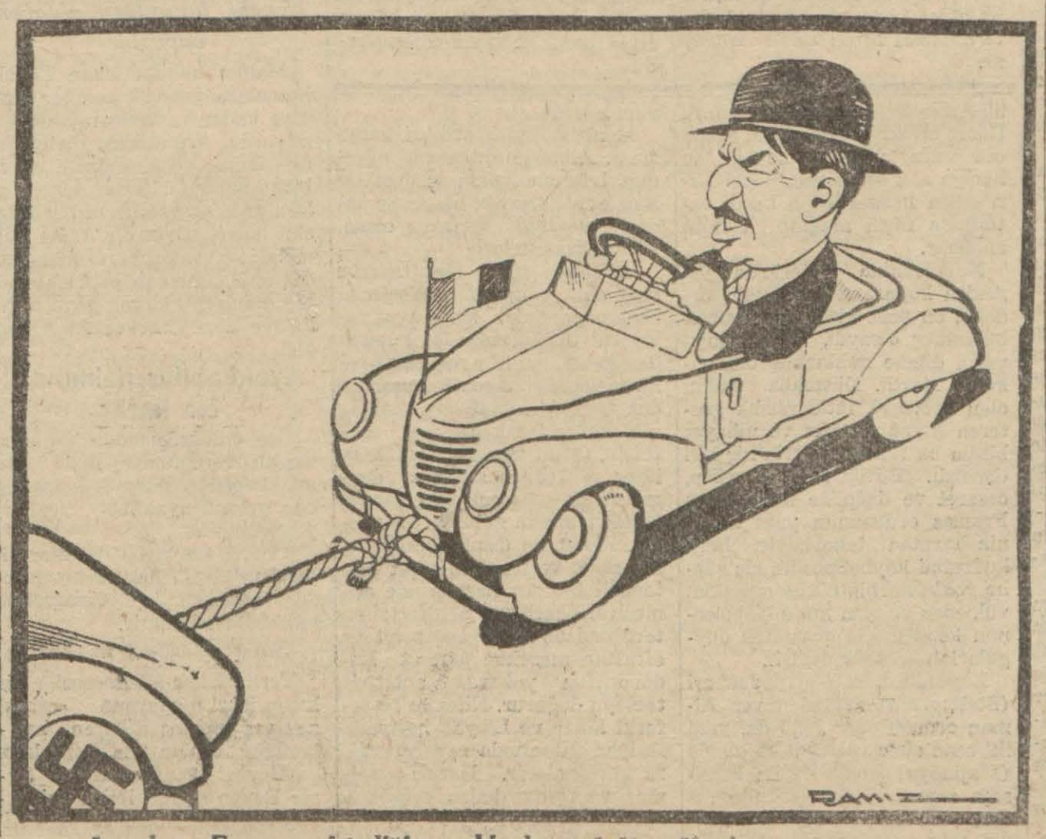

Laval — Fransayı istediğim yolda ben yürüteceğim!

Millî Korunma Kanununun yeni şekli

Mal saklıyanlara, ordunun ve halkın muhtaç olduğu mallar üzerinde spekülâsyon yapanlara ağır ceza verilecek

Vilâyetlerde katî kararlar vermek selâhiyetile ihtikâr mahkemeleri kurulacak

Ankara 20 (Yeni Sabah Muhabirinden) — Millî Korunma kanununda yapılacak tadilât hakkındaki kanun projesi son şeklini almıştır. Projede şimdiye kadar Millî Korunma kanununun tatbikatında görülen noksanların ortadan kaldırılması, ceza tahditlerinin daha müessir olması ve ceza müeyyidelerinin arttırılması hususunda yeni hü-

(Sonu Sa. 3 Sü 6 da)

Mihver orduları Bingazidençekildi

İngilizler bir noktada mihver kuvvetlerine yeniden zayiat verdirdiler

Kahire 20 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının Ortaşark müşterek tebliği:

Sekizinci ordu dün Bingazinin şimal ve cenubunda ilerlemeğe devam etmiştir. Martuba ile Slunta arasında kıt'alarımız 28 tank, 24 top ve 250 otomobil zapt veya tahrip etmişlerdir. 18/19 Sonteşrin gecesi Tunus hava meydanına karşı hücumlara devam edilmiştir. Hangarlara isabetler kaydedilmiş ve yangınlar çıkarılmıştır. Dün Sirenaik bölgesi üzerinde küçük bir hava faaliyeti olmuş ve bu arada avcılarımız tarafından bir Junker 88 ve bir Messerchimith 110 düşürülmüştür. 18 Sonteşrinde bir Junker 52 daha düşürüldüğü öğrenilmiştir. Bu harekетlerden bütün tayyarelerimiz geri dönmüşlerdir.

Bingazi Tahliye Edildi

Berlin 20 (A.A.) — Alman tebliği Bingazinin tahliye edildiğini teyid etmektedir.

Londra 20 (A.A.) — Mısırda esir edilen Alman seferi kuvveti komutanı General Ritter Von Tomas İngiltereye getirilmiştir.

Dünkü fırtına bir çok zararlar yaptı

Şehirde ve limanda bir çok kazalar oldu. Bazı hatlarda seferler yapılamadı

Şehrimizde birkaç gündenberi durmadan yağan yağmur evvelki gece şiddetini arttırmış ve saat 22 ye doğru şiddetli bir lodos başlamıştır. Gece yarısına doğru karayel istikametinden esmeğe başlıyan ve sabahleyin âzami şiddetini bulan rüzgâr dün akşama kadar devam etmiş ve akşam üzeri bir aralık şiddetini azaltmıştır.

Rüzgâr karada ve denizde bazı hasarlar yapmış bu arada eski duvarların bir kısmı çökmüş, poyraza karşı olan bir kısım evlerin camları kırılmış bazı cadde ve evlerde ağaçlar devrilmiştir. Alçak muhitlerde evlerin alt kısımlarını su basmıştır.

Bu arada Çarşıkapıda polis noktası arkasında büyük bir ağaç dün öğle üzeri şiddetli rüzgâr tesirile kökünden kırılarak bütün caddeyi kapatmış, tramvay ve telefon tellerini yere indirmiştir. Bu yüzden üç saat kadar tramvay seferleri tatil edilmiş Aksaray, Edirnekapı tramvayları Beyazıda kadar işleyebilmiştir.

(Sonu Sa. 2 Sü. 4 de)

Harbin dönüm noktası

Geçen bu iki sene zarfında Alman ordusu yıpranmış ve zayıflamıştır. İki sene evvel bir hamlede Polonyayı ve Fransayı süpüren ordu ile bugün Stalingrad önünde aylardanberi bocalıyan ordu arasındaki fark çok büyüktür.

1917 ile 1942 yi mukayese

Yazan : EKREM RİZE

— 1 —

İlk defa olarak bu harpte Alman başkumandanlığı için yeni bir vaziyet başlamış bulunuyor. Bu vaziyet şudur: Harbin dördüncü senesinde Almanlar Rus kuvvetleriyle uğraşmak zorunda iken diğer tarafta Amerika ve İngiliz kuvvetleri tarafından hücuma uğruyorlar... Kuvvet müvazenesinin bozulmağa başlaması.

Rus kuvvetlerini harp sahnesinden kaldırmaktan henüz uzak bulunduğu bir sırada ve ancak Macar, Romen, Fin kuvvetleri de dahil olduğu halde (Leningrad'dan - Stalingrad'a) kadar ona karşı müvazeneyi temin edebiliyorken, terazinin hasım tarafına Atlantiği geçipgelen bir Amerikan ordusuyla İngiliz kuvvetleri giriyor. Buna Afrikanın şimalinde bulunan Fransız kuvvetlerini de ilâve etmek lâzımdır.

Mısır tarafında da bir İngiliz ordusu tarafından büyük bir mağlûbiyete uğrayor.

Görünüşe göre Müttefikler Mihver kuvvetlerini Afrikadan süpürdükten sonra belki İtalyaya bir ihraç niyetindedir. Mihverin en zayıf yerine taarruz ederek evvelâ onu harp harici kılmak.

— 2 —

Anibal 2200 sene evvel Tunus civarından kalkıp İspanya ve Fransadan geçerek Roma üzerine yürümüş ve üç büyük Roma

(Sonu Sa. 2 Sü. 1 de)

Yunanistanın Son günleri

Yazan: T. Vasilyadis — Tefrika No. 5

Yunan harbine gönüllü olarak işti rak eden bir Yunanlının hatıraları

Pasaportlarımızı aldıktan sonra bir akşam Sirkeci garından hareket ettik

— Aferin oğlum. Senden iftihar duyuyorum. Bu dediklerini arkadaşlarıma tekrarlayacağım. Bir an evvel git vazifeni gör.

Bunları söylerken gözlerini benimkilerden ayırdı. Ayağa kalktı ve devam etti:

— Seninle beraber gelecek başkaları da var mı?

— Vardır, baba.

— Düşündüğün gibi hareket et oğlum, dedi. Ve sigarasını söndürdükten sonra ağır adımlarla benden uzaklaştı.

O günden sonra kendimde daha büyük bir varlık hissediyordum. Babamın sözleri beni daha fazla coşturmuştu. Artık hareket zamanı gözlerime yakın görünüyordu.

Ertesi sabah, 19 Sonteşrin 1940, sabırsızlıkla beklediğim haberi bir arkadaşım bana bildirdi. Hemen konsoloshaneye gittim ve gönüllüler listesine ismimi yazdırdım. Ruhum rahat bulmuştu artık: Tam yedi gün sonra Dramaya Sirkeciden hareket edecektik. O gün öğlenden biraz sonra pasaportumu (filon porias) teslim aldım ve 26-10-40 ı beklemekten başka işim yoktu.

26-X-940 akşam saat 21 de tren hareket edecekti. O gün benle beraber elli sekiz gönüllü Elen birliğinin şerefimize verdiği ziyafette hazır bulunuyorduk. Bu bir veda müsameresi idi. Hepimiz şenlik içinde yiyip içip eğleniyorduk. Bu arada Arnavutluk cephesinde hürriyetimizi müdafaa ederken ölen bütün Yunan askerlerin ruhlarının istirahati için otuz saniyelik sükût istedim. Bu dileğim herkes tarafından memnuniyetle karşılandı ve yerine getirildi. Ondan sonra birkaç harp şarkıları söyledik ve "birlik,, ten ayrıldık.

Sirkeci garında iki binden fazla halk toplanmıştı. Bunlar bizi uğurlamağa gelenlerdi. Herkes heyecan içinde her yolcunun etrafında toplanmıştı. Ağlıyan kadınlara rastlanıyordu; her taraftan yüksek sesler tavsiye ve tenbihler işitiliyordu.

Bu halk kütlesi içinde benim de ailem vardı. Garın bir köşesinde çekilmiş vedalaşıyorduk. Annem tesellisiz ağlıyordu fakat arasıra cesaret gösteriyordu. Öte taraftan tanıdıklarım ve hısımlarım beni öpüyor ve uğurluyorlardı. Babam ise hiç birşey söylemiyor, yalnız bana bakıyordu. Heyecanlı idi. Fakat ona güler yüzle bakınca dayanamadı ve:

— Haydi oğlum git ve gene gel.

— Geleceğim baba, emin ol..

— Kendine iyi bak ve hiç ümidini kaybetme. Daima soğukkanlı ol.

— Merak etme babacığım dediğini yapacağım.

Dikkat ettim, gözleri yaşarmıştı. Benimkiler de parlamağa başlamıştı. Beni kucakladı ve devam etti:

— Sık sık mektup yaz. Bunu ihmal etme.

— Yazacağım baba. Emin ol.

Saat 21 i geçtiği halde tren garda idi. Fakat o sırada ilk çan çalıyordu. Hemen son defa olarak vedalaştık ve trene bindim. Beş dakika sonra hareket ediyorduk. Yavaş yavaş bize vedaya gelen simalar gözlerimizden kayboluyordu. İçim rahat fakat heyecanlı idim. Acaba bir daha onları görebilecek miydim?

Ertesi sabah erkenden hududu geçiyorduk. Yirmi metre mesafe ile dalgalanan Türk ve Elen bayrakları sanki bizi selâmlamak için çırpınıyorlardı. Biraz sonra Pityon'a vardık. Trenden indik ve oradaki jandarma karakolunda kayıt edildik. Bir saat sonra da bizi almağa gelen hususî bir trene biniyorduk. Son vagonun üzerinde bir mitralyöz yerleştirilmişti. Bu, her ihtimale karşı havadan gelecek olan tehlikeye karşı koyacaktı.

Merak ettim, onu idare eden çavuşa sordum:

— Şimdiye kadar hiç bir hücuma maruz kaldınız mı?

— Hayır, dedi. Onlar buraya kadar hiç gelmediler.

— Hiç bir hava tehlikesi duydunuz mu?

— Yalnız Aleksandrupolis'te (Dedeağaç) bir defa çok yüksekten birkaç düşman tayyaresi uçtu. Fakat hiç bir şey yapmadan kayboldular. Bununla beraber Drama, Kavala ve Serezde sık sık hücumlar oluyor.

(Devam edecek)

Okuyucu Diyor ki:

Beyazıtta bir fabrikanın kaldırılması isteniyor

Matbaamızda ismi ve adresi saklı bulunan bir okuyucumuz: Beyazıtta Midhatpaşa caddesinde 7 numarada açılmış bir fabrikadan şikâyet etmektedir. Mevzuubahsolan fabrikanın yerinde geçen sene açılan bir başka fabrikayı fazla gürültüsünden dolayı belediye kapatmış iken bu sene gene ayni yerde diğer bir fabrika faaliyette bulunmaktadır. Okuyucumuz bu fabrikanın da kaldırılmasını istemektedir.

YENİ SABAH — Şehir içinde bulunması kanunen menedildiğine göre okuyucumuzun arzusunun is'afını biz de temenni ederiz.

Bir ihtira

Hava gazinin tasarrufla idaresi mümkün olacak mı?

Belediye fen işleri Müdürlüğüne; havagazı sarfiyatının önüne geçecek mahiyette bir ihtira müracaatı olmuştur.

Mıntaka Ticaret Müdürlüğü mümeyyizlerinden Suat Keskin bir zamanlar tecrübe edilip de muvaffak olunamıyan havagazının muayyen saatlerde verilebilmesi hakkında bir kaç zaman danberi kendi kendine meşgul olmakta idi. Nihayet son günlerde; içinde ince bir pulu bulunan ve gene içi dişli 8 santim büyüklüğünde ve borulara geçecek kuturda ufak ve basit bir tahdit âleti keşfetmiştir.

Malûm olduğu üzere bundan birkaç ay evvel kömür tasarrufu için havağazının muayyen saatlerde verilmesi düşünülmüş ve bir müddet de bu usul tecrübe edilmişti. Fakat ana borulardaki gazları tamamen kesip saatlerden az miktarda da olsa gazın sızmasına mâni olmak bir türlü mümkün olmamıştı. Bu az tazyikli havagazını halk gene kullanıyor ve bu yüzden kazalar olmak ihtimali artıyordu. Bunu göz önünde tutan alâkadar makamlar nihayet bu usulün kaldırılmasına karar vermişlerdi.

İsmini yukarıya yazdığımız vatandaş şimdi keşfettiği âletle bu usulün başarılabileceğini iddia etmektedir. Bu âlet evlerdeki havagazı saatlerinin borularına takılacaktır. İçindeki pul muayyen tazyika göre âyarlanmıştır. Fabrikadan gaz kesildiği zaman azalan gazın tazyiki de azalacağı için dikine duran bu pul hemen dönüp kapanacak ve bu suretle az da olsa gazın sızmasına meydan verilmiyecektir. Tekrar gaz verildiği zaman bu pul gene tazyikle yukarı doğru dönecek ve bu suretle gazın cereyanına imkân verecektir.

Eğer bu keşif; tecrübelerde de muvaffak olursa havagazının muayyen saatlerde verilmesi imkân dahiline girmiş olacak ve bu suretle kömür tasarrufu da mümkün olacaktır.

Yeniköy nüfus memuru beraet etti

Vazifei memuriyetini ihmal suçundan dolayı bir müddet evvel Beykoz kazası İdare Hey'etince hakkında verilen lüzumu muhakeme kararile Asliye Dördüncü Ceza Mahkemesine verilip muhakemesine muhtelif zamanlarda bakılmış olan Yeniköy nahiyesi nüfus memuru Rifat Güneşin son muhakemesi neticesinde suçu sabit olmadığından mezkûr mahkemece hakkında beraet kararı verilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Dünkü fırtına bir çok zararlar yaptı

— Baş tarafı 1 incide —

Limanda

Diğer taraftan 24 sat fasılasız, ayni şiddetle esen karayelyıldız limanda bazı kazalara sebebiyet vermiş, Şirketi Hayriye ve Adalar vapur seferleri intizamını kaybetmiştir. Evvelki gece ve dün gece fırtınadan gerek Galata ve gerekse Unkapanı köprüsü açılamamıştır.

Haliçte demirli bulunan Alman bandıralı Ossak gaz gemisi dalgaların cereyanına kapılarak demirini taraya taraya biraz ilerisinde demirli bulunan tunç vapuruna rampa etmiş her ikisi dalgaların tesirile Ayakapıya varmışlar, burada demirlemişlerdir.

Haliçte bulunan Kalkavan zadelere ait Mete vapuru da dünkü şiddetli rüzgârda demirini taramağa başlamış ve dalgaların tesirile Cibali İnhisarlar idaresi fabrikası önüne yaslanmıştır.

Yine Haliçten Köprü istikametine gelmekte olan Seyhan motörü dün öğle üzeri şiddetli rüzgâr karşısında batmak tehlikesine maruz kalmış, motör bir aralık bordodan su almağa başlamış ise de hâdiseden haberdar edilen Mıntaka Liman Reisliği kaptanlığı derhal faaliyete geçerek hâdise mahalline gönderdiği bir motörle kazazede motörü Camialtı önüne çekmeğe muvaffak olmuştur.

Haydarpaşa Mendireği içinde bulunan Titaş motörü mühim miktarda çimento yüklü olduğu halde Sirkeci istikametinde gelirken dalgaların tesirile su almağa başlamış ve sarfedilen bütün gayretlere rağmen kurtulamıyarak batmış, kaptan ve tayfalar civardan yetişen mavna tarafından kurtarılmıştır.

Liman işletmesine ait balık yüklü iki mavna Sarayburnu açıklarında batmış, içinde bulunan dört kayıkçı kurtarılmıştır.

Haydarpaşadan Sirkeciye gelmekte olan Derya güzeli motörü batmak tehlikesine maruz kalmış, keyfiyetten haberdar edilen Liman Reisliği kontrolörlüğü derhal hâdise mahalline bir romorkör tahrik ederek motörü muhakkak bir tehlikeden kurtarmıştır.

Dün sabah Marmara istikametinde yola çıkan İhsanı hüda motörü şiddetli rüzgâr ve dalga tesirile batmak tehlikesine maruz kalmış, istimdadı üzerine hâdise mahalline yetişen romorkör kazazede motörü Yenikapı iskelesine getirmiştir.

Şile limanına bağlı 17 rüsum tonluk Beceren motörü mühim miktarda tuğla yüklü olduğu halde limanımıza gelirken Haydarpaşa açıklarında Liman İşletmesinin 16 numaralı motörile çarpışmış ve bu şiddetli müsademe neticesinde Beceren motörünün baştarafı tamamen parçalanmış, bu ânî tehlike karşısında vak'a mahalline yetişen Liman motörü tarafından kurtarılmıştır.

Haliç vapurları bir aralık seferlerini tatil etmiş, Boğaziçi vapurları Kireçburnu, Sarıyer ve Rumeli kavağına uğrayamamıştır.

Bandırma seferini yapan Trak dün Marmaraya açılmış ise de yoluna devam edemiyerek geri dönmüştür. Keza Yalova seferi de yapılamamıştır.

Ankara Haberleri

Memurlara ağır işçi karnesi verilmiyecek

Ankara, 20 (Yeni Sabah muhabirinden) — Hükûmetçe memur ve müstehdemlere yapılacak olan ekmek ve ekmeklik hububat hakkındaki talimatname hükümlerine göre, bundan böyle memur ve müstahdemlere ağır işçi karnesi verilmiyecek, bugüne kadar verilmiş olanlar da büyüklere mahsus karne ile değiştirilecektir.

Adliye tayin ve nakilleri

Ankara, 20 (Yeni Sabah muhabirinden) — Adliye Vekâleti 200 kadar ismi ihtiva eden bir tayin ve nakil listesi hazırlamıştır. Bu liste ile ezcümle 70 lira maaşlı Ankara asliye ceza hâkimliğine Mardin hâkimi Hayrullah, Kâhta hâkimliğine Gedil ceza hâkimi Niyazi, Sinoba İstanbul asliye âzalarından Osman Nuri, İstanbul asliye müddeiumumiliğine ikinci sınıf adliye müfettişi Mazhar, Kayseri müddeiumumiliğine Gülnar hâkimi Avni Demir, Gümüşhane sulh hâkimliğine Salihli hâkimi İlyas nakil ve tayin edilmişlerdir.

Vali geliyor

Alâkalı makamlarla temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden Valimizin bu sabah şehrimize gelmesi muhtemeldir.

Belediye Teftiş Heyeti taşınıyor

Beyazıt Nahiye Müdürlüğü binasında bulunan Belediye Teftiş Hey'eti yakında Fen Müdürlüğünden boşalan binaya nakledilecektir.

Otomobil lâstiği tevziatı

Vilâyette kurulacak Komisyon tarafından yapılacak olan otomobil ve kamyon lâstiği tevziatına önümüzdeki Pazartesi gününden itibaren başlanacaktır.

Muhtekir pekmezciler

Şeker fiyatının yükselmesi yüzünden başlıyan pekmez ihtikâr vak'aları gittikçe çoğalmaktadır. Perakende olarak yüz kuruşa satmaları icap eden pekmezi daha fazla fiyatla satan altı tane pekmez satıcısı dün yakalanarak adliyeye verilmişlerdir.

Deniz motorları hakkında bir karar

Malûm olduğu üzere şimdiye kadar dahilî deniz nakliyatı deniz nakliyat komisyonu tarafından idare ediliyordu. Haber aldığımıza göre bu defa 600 tonaja kadar olan gemilerin dahilî nakliyatta serbest çalışmalarına müsaade edilmiştir. Yalnız bunlar devlete ait gösterilen vazifeleri yapmağa mecbur tutulmuştur.

Diğer taraftan badema 600 tondan yukarı gemiler Deniz Nakliyat Komisyonu tarafından idare edilecektir.

Ecnebi limanlara gidecek vapurlar

Malûm olduğu üzere Ecnebî limanlara gidecek gemiler şimdiye kadar rastgele tayin olunuyordu. Armatörler Birliği bunun önüne geçmek üzere teşebbüste bulunmuşlar ve ecnebî sulara gidecek gemilerin bir listesini hazırlamışlardır. Liste Münakalât Vekâleti tarafından tasdik olunduğundan badema ecnebî limanlara gidecek gemiler bu listeye göre hareket edeceklerdir.

Ayakkabılar hakkında bir karar

Son günlerde moda halini alan altı lüzumundan fazla kalın ayakkaplarla, dökme mantardan mamul ayakkabı fiyatları yükselmiştir.

Ticaret Odası bu lüzumsuz imalâtın durdurulması hususunda Ayakabıcılar Cemiyetine müracaat edecektir.

Satışı serbest mallar

Yerli Mallar Müessesesi bir kısım ithal mallarının serbest satışına dünden itibaren başlamıştır. Bunun için Bahçekapı ve Beyoğlu mağazalarında birer Beyan şefliği ihdas olunmuş ve bu şeflikler dünden itibaren vazifelerine başlamışlardır.

Piyasadan kalkan sigara nevileri

Haber aldığımıza göre İnhisarlar İdaresi mamulâtın standardize edilmesini temin maksadile sayısı mahdut olan harman, içim itibarile yekdiğerine benziyen bazı nevi sigaraları piyasadan kaldırmağa karar vermiştir.

Öğrendiğimize göre nevileri kaldırılacak sigaralar Samsun ince, 25 lik ve 100 lük çeşit sigaraları, birinci kalın, en âlâ, hanımeli, köylü ince, tiryaki ince sigaralarile en âlâ ve üçüncü köylü tütünleridir.

Tatlı porsiyonları 40 kuruşu geçmiyecek

Belediye İktısat Müdürlüğü şeker fiyatlarını göz önünde tutarak mahallebi ve tatlıcıların ancak işledikleri şeker tutarı fiyatı kadar sattıkları maddelere zam yapmasını kabul etmiştir.

Buna göre herhangi bir maddede ne miktar şeker kullanılıyorsa onun tutarı kadar bir fiyat farkı ilâve edilecektir. Ancak tatlıların porsiyonu ne suretle olursa olsun kırk kuruşu geçmiyecektir.

Şeker fiyatlarının artması yüzünden bu işle uğraşanlar yeni yeni hile yollarına sapmaktadırlar. Meselâ bir çok mahallebici pekmezden yaptıkları tatlıları şekerden yapılmış gibi fazla fiyatla satmaktadır.

Bir kısım şekerciler de sade lokum yapmıyarak bol fıstıklı ve fındıklı lokumlar yaparak bu suretle şekere nisbetle ucuz olan bu maddelerden istifade yoluna gitmektedirler. Yine şekercilerin çoğunda akide şekeri bulunmamaktadır. Buna da sebep badem şekerinin kendilerine daha ucuza gelmesidir.

Belediye İktısat Müdürlüğü kontrolörleri; bu hilebazlıkların da önüne geçmek için şiddetli kontroller yapacaklardır.

Yalnız pekmez ile yapılan tatlıların tarifesi mevcut olmadığına göre pekmezle imal edilen bu cins tatlıların kaça satılması lâzım geldiğinin tesbit edilmesi lâzımdır.

Resim ve fotograf sergisi

Beşiktaş Halkevinden:

Genel Sekreterlik yüksek emirleri dairesinde Evimizde 1.1.942 tarihine rastlıyan Cuma günü jüri hey'eti huzurile amatörlere mahsus olmak üzere resim ve fotograf sergisi açılacaktır. Büyük bir rağbet ve takdire mazhar olan genç ve güzide amatörlerimizin eserlerinin derecelerine göre Evimiz tarafından münasip mükâfatlarla taltif edileceği gibi Ankarada açılacak umumi sergiye gönderilecek ve derece alanlar ayrıca parti tarafından da mükâfatlandırılacaklardır.

Yurddaşlar tarafından sergiye getirilecek resim ve fotograflar 20.12.1942 tarihinden itibaren 30.12.1942 akşamına kadar Evimiz kütüphane memurluğuna bir makbuz mukabilinde teslim etmeleri ilân olunur.

Fakir musiki sanatkârları için müsamere

Şehrimizin tanınmış mûsikî san'atkârlarından olup hastalık veya sair zaruretler sebebile bugün için muhtaç bir hale gelmiş olan kimselerî seyyanen hasılâtı tamamen kendilerine terkedilmek şartile bu akşam Beyoğlunda bir müsamere verilmesi kararlaşmış bulunmaktadır.

Oldukça zengin bir surette hazırlanmış olan işbu müsamereye bir çok tanınmış san'atkârların iştirakile kırk kişilik bir koro hey'etinin de karışacağı haber verilmektedir.

Askerlik işleri

DAVET

Eminönü As. Şubesinden:

Aşağıda adları yazılı subayların (15414) No. ile şubemize acele müracatları ilân olunur.

Mehmet Fevzi Oğ. Abdurrahim, Deniz Alb. 330, Mehmet Ali Oğ. Sami. Deniz Yzb. 1352, İbrahim Oğ. Ali jan. Tğm. 329-b-49, Maksut Oğ. Cezair Diş. Tbb. Tğm. 37075, Ali Rıza Oğ. İsmail Fehmi Diş. Tbb. Tğm. 38396, Nafiz Oğ. İhsan Diş Tbb. Tğm. Yo. Ömer Oğ. Salim Marangoz S. 8, 330-5, Bekir Oğ. Ali Gani 3. 8. Mızıka Yok., Abdullah Oğ. İhsan 6. S. Ab. Müş. Yok, Ali Oğ. Sabri 6. S. Ab. Müş. 22, Markir Oğ. Nazart 8. S. Tüfekçi 3-328, Hurşit Oğ. Hurşit 8. S. Tüfekçi 4-322, Ali Oğ Sinan Oto. Tğm. [illegible], Nusret Oğ. Ekrem Maz-[illegible] Tğm. Yok, Hayri Oğ. Ha-[illegible] Duy, Tğm. 32192.

ANKARADAN

Bir kaç yabancı tâbire dair

Yazan: Nasuhi Baydar

Tasarruf zihniyetini yaratmağa uğraşırken kelimelerde de israftan çekinmemizi tavsiye edecek olursak ifrata sapmış sayılmayız; hele bu kelimemiz iyice kavranılamamış mefhumlar ve yanlış bellenilmiş kaidelerle ilgili olursa...

Resmî dairelerin birinden alınıp yayılan bir haberde rastladığımız rasyonel ve koordine kelimelerinden bahsetmek istiyoruz. Rasyonel (rationnel) aklî, makul — felsefe ve gramer terimlerine göre — USSAL manasına gelen bir sıfattır ki ilmî de tecrübî'nin muhalif mefhumu olarak kullanılmaktadır: Rasyonel usul, ampirik usul gibi. Fakat, rasyonel kelimesinin bizde ipdizale düştüğü saha iktisat sahasıdır. Anlaşılıyor ki rasyonel kelimesini "asgarî miktarda madde istihlâk ve asgarî gayret sarfederek en iyi hasılâyı almak hedefini güden istihsali teşkilâtlandırma usulü" demek olan rasyonalizasyon kelimesinin mustakı olarak böyle keyfimizce kullanıyoruz. Bahsettiğimiz haberdeki "servet kaynaklarımızdan rasyonel esaslar dahilinde faydalanmak" cümlesinde — yukarıki tarife göre — rasyonalizasyon ile ancak pek uzak bir alâka tasavvur edilebileceği için, bunu "servet kaynaklarımızdan münasip şekilde faydalanmak" suretinde anlamamız lâzımdır.

Koordine kelimesine gelince; fransızca olduğu zehabını veren bu kelimeyi Fransız diline mal edemeyiz; zira bu dilin grameri böyle bir kelime yapmağa henüz izin vermedi. Bunun, koordinasyon kelimesinden alınıp bilinmez kim tarafından koordine (coordonné) kelimesine giydirilmiş acayip bir kılık olduğu aşikârsa da, yazık ki yanlış, hem de çok yanlıştır. Çünkü (coordination) kelimesi coordonner fasılasından yapılma bir isim olup ismi mefulü de (coordonné) dir. Muayyen bir işin meydana getirilmesinde yakından ve uzaktan alâkası nekadar âmil varsa bunlar arasında — insan vücudundaki uzuvların tek maksat uğrunda beraberce çalıştıkları gibi — tam ahenk tesis şeklinde izah edebileceğimiz koordinasyon yerine türkçe bir kelime bulamadığımızdan "iş. tertipleyiş başarmada kurulmuş ahenk" den bahsetmek istediğimiz zaman kullanabileceğimiz kelime koordone olabilir. Farzda, bir kumaş fabrikasını rasyonel çalıştırmak emelinde isek o fabrikanın hem kendi uzuvları arasında, hem ona pamuk, kömür, yağ vesaire veren ve gerek arası beten yabancı uzuvlar arasında koordinasyon tesisine mecburuz.

Rasyonalizasyon, standardizasyon, koordinasyon gibi hakiki manalarına tamamiyle erişememiş olduğumuz kelimeleri hususî veya resmî yazılarımızda gelişi güzel serpiştireceğimize muradımız ne ise onu, bildiğimiz kelimelerle, kısaca ifadeye çalışırsak mürekkebin ve kâğıdın pek mebzul olmadığı bu devirde tasarruf fikrine riayetkârlığımızı göstermiş oluruz.

NASUHİ BAYDAR

İngilizce dersleri

Beşiktaş Halkevinden:

Her sene olduğu gibi Evimizde bu sene de haftada 2 gün olmak üzere 1/12/1942 tarihinden itibaren ingilizce kursları açılacaktır.

Derslere salı ve perşembe günleri saat 16 dan 19 a kadar devam edilecektir. Bu dersler ingilizce öğretmeni Bay Reyner tarafından verilecektir.

Derslere devam etmek istiyen yurtdaşlarla lise ve orta okul talebelerinin perşembe ve pazardan maada her gün saat 14 den 19 a kadar Evimiz kütüphane memurluğuna müracaatla kayıtlarını yaptırmaları ilân olunur.

TAKVİM

Kasım 14 GÜN 325 Ay 11

1361 ZÜLKADE 11	21 2ci. Teş. 1942	1358 2 inci teş 8

CUMARTESİ

Güneş	Öğle	İkindi	
2.08	7.13	9.45	Ezani
7.55	13.00	15.31	Vasati
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.36	12.24	Ezani
17.46	19.23	6.11	Vasati

Harbin dönüm noktası

(Baştarafı 1 incide)

ordusunu, bugünkü tabiriyle bir yıldırım harbi neticesinde ayrı ayrı imha ettikten sonra müstahkem Roma şehrine taarruz için bu şehrin civarında tevakkuf etmişti. Takviye kuvvetlerini beklemek ve aynı zamanda kışı geçirmek istiyordu. Bu suretle yine bugünkü tabiriyle otobüsü kaçırdı ve bir daha artık Romayı alamadı. Senelerce süren bu harbin sonuna doğru ise, Roma orduları Afrikanın şimaline çıkarak zamanla ve taarruzlarla harp kudreti zayıflamış olan Anibalin ordularına taarruz ederek kendi vatanında onu mağlûp ettiler.

Nepoleon, Beyhude yere Vaterloda bazı generallerinin ve zabitlerinin hasım tarafına geçtiğinden ve bazı generallerinin kendilerinden beklenen kudreti gösteremediklerinden şikâyet eder. Ve nihayet İngiliz ordusuna sabahtan akşama kadar taarruz ettiği halde, bu ordunun kumandanı askerî cehaletinden dolayı, ric'at edilmesi mümkün olmıyan bir mevzie saplanmış olduğu için kaçmağa imkân bulamamış olması, muvaffakıyetini temin ettiğini yana yakılarak anlatır. Ve nihayet bu harpte üzerine bütün talihsizliklerin çökmüş olduğunu söyler.

Şimdi 914 harbinin son 918 senesine ait Lodondrofun hatıratından terceme (3 üncü cilt) okuyalım:

"Rusyada kıtaat çok yıpranmıştı. Artık o, 914 deki kıtaat değildi. Muvazzaf zabıtanın yüzde seksen, ilâ doksanı telef olmuştu. İhtiyatlarımızın azalmasından dolayı fabrikalara son derecede lâzım olmıyan efradın iadesini talep ettim..... İşte bugünlerde bana ilk defa olarak dahil memlekete ordudan efkârı beditebinanenin ve harten bezginlik asarının intişar ettiği tekrar tekrar ifade olundu... Bazı fırkaların (Lis) ovasında taarruz hevesini sarahaten kaybettikleri görülüyordu. Bu, bizi düşünmeğe sevketti... Muhârebeden kurtulmak için hapse gitmek maksadiyle cephede birçok cürümler bile irtikâp olundu. O derece ileri gittik ki, en ilerdeki hatlarda istihdam olunmak üzere üsera bölükleri dahi teşkil ettik. Bu hazin bir bahistir. Her rütbede zabıtanla yaptığım müzakerelerde memleket dahilinden gelerek ordu içinde intişar etmekte bulunan yorgunluk ve memnuniyetsizliklere dair malûm şikâyetleri tekrar işittim.... 18 mart yahut 19 mart 918 de bomba topu bölüğüne mensup olan iki nefer düşmana firar ettiler."

(Ve sayfa 103 ten): Ehemmiyeti fevkalâde olan bir hakikat vardır ki Amerikadan sevkedilen kuvvei harbiyenin, harbin cereyanına nasıl bir tesir bahşeylemiş bulunduğunu çok âlâ tenvi reder. İşte bu veçhile Amerika talii harbi tayin eden bir hükûmet sırasına geçmiş bulundu. Tarafeyn kuvvetleri arasındaki müvazene aleyhimize olarak mühim tebeddüle uğramıştı. Muvasalât eden Amerika kıtaatının çoğalması nisbetinde bu fark daha müsait bir dereceye varıyordu.

Ve nihayet 8 Ağustos 918 günü için şu satırları okuyoruz:

"8 Ağustos bu harbin tarihinde Alman ordusunun kara günüdür. Hayatımda bundan daha bedbaht olarak yaşadığım günler..... Artık her şeyden evvel müdafaa çaresini düşünmek mecburiyetinde kalan başkumandanlık.... 8 Ağustos, sabahleyin Bu mıntakada bulunan fırkalarımız tamamen bozuldu ve düşman tankları fırka karargâhlarımızı konaklarında bastırdılar. (Moröy) de henüz kahramanane müdafaa eden kıtaatımız yerlerinden koparıldılar. Mükemmelen muharebe kabiliyetini haiz 6-7 Alman fırkası tamamiyle erimişti... Vaziyet fevkalâde vahimdi....

Alman ordusunda vukuu mümkün zannetmediğim hâdisata dahi muttali oldum... Bazı efrat münferit düşman süvarilerine dehalet etmiş, bazı müfrezeler düşman tanklarına teslim olmuşlar. Birçok yerlerde zabitanın hiç bir nüfuzu kalmamış ve cereyana sürüklenmişti."

— 3 —

Bu satırları okuduktan sonra Anibalin, Afrikanın şimalinden nice mesafeler kat'ından sonra Roma civarına gelerek üç Roma ordusunu yendiği halde, bu harbin son senesinde, deniz aşırı gelen hasma karşı kendi vatanında niçin mağlûp olduğu anlaşılır.

Napoleon'un Vaterlo'da yerinden koparamadığı İngiliz ordusu, on sene evvel karşısında bulunmuş olsaydı, bu orduyu yerin dibine mıhlanmış olsa çıkarıp atardı. Düşmana teslim olan zabitleri, iktidarsızlık gösteren kumandanları ve nihayet bütün bu talihsizliklerin hiç biri olmazdı. Bütün bunlara sebep, cesaret ve disipline model olan Fransız ordusunun yani kütlenin harpten bıkmasiyle, harp kudretini kaybetmesidi, hiç şüphe yokki harbin bütün meşakını yüklenen ve ölen kütle Napoleonun kendisi için çırpındığı duygularla alâkadar değildi.

Bugünkü harpte üç aydanberi (Stalingradı) zaptedemiyen Alman ordusu eğer 1940 da, yani iki sene evvel, olsaydı 45 günde (Majinoyu) değil, bütün Fransayı zaptettiği gibi (Stalingradın) şimalinden delerek bu şehrin arkasına iner, şimale veya cenuba doğru taarruzuna devam ederdi.

Mısırda İngiliz ordusu karşısında Alman ordusunun uğradığı bozguna yakın vaziyet iki sene evvel olsaydı, hasmı ne kadar tefevvuk olursa olsun, (Tobrukta) kalırdı.

Senelerce süren bir taarruz harbinin yıpratıcı neticelerini başkumandanla, kütle aynı vaziyette düşünemez. Başkumandan kendi şeref, menfaati ve memleketinin menafii bakımından ister ki kıtaat bir makine gibi kullanılarak her yeri zaptetsin. Onun bu duyguları ile ölüme sevkedilen kütlenin duyguları arasında çok fark vardır. Kütleyi ölüme götüren disiplindir. Fakat bu displine malik olan zabit ve muallim efrat mütemadî taarruz harplerinde erimesiyle ekseriyeti artık talim, terbiyesi az olan genç zabit ve efrattan mürekke pkıtaat Ludondorfun yukarda anlattığı tabloyu doğurur. Nitekim bu seferki Mısır ve Libya harbinde İtalyan kıtaatında aynı manzara görülmüştür. Harbin uzamasiyle bakiye kalan eski muhariplerde de yılgınlık alâmeti başlar. Senelerce taarruzlarla

(Sonu Sa. 4 Sü. 3 de)

DENİZCİLİK BAHİSLERİ

Japonlar nihayet ödemeğe başladılar

Japonların Salomon adalarında uğradıkları son zayiat, Amerikan materyelinin bütün eziciliği ile yavaş yavaş ağır basmağa başladığına işarettir

Yazan: A. Cemalettin Saraçoğlu

Türkçeye "İnci limanı" diye çevirebileceğimiz "Pearl Harbour" baskını ile ansızın gafil avlanan Amerikan donanması bu af kabul etmez gafletinin cezasını birkaç saffı harp gemisi, iki üç kruvazör ve destroyer kayıbı suretiyle çektikten ve "Mercan denizi" ve "Cava suları" deniz harplerinden de icabeden dersi aldıktan sonra kendini toplıyarak nihayet Japonlara birbirini takip eden ağır darbeler şeklinde üstünlüğünü yavaş yavaş kabul ettirmek yoluna girmiş bulunuyor.

Vakıa bu ikinci dünya harbinde gerek Japonlar, gerekse Amerikalılar "kayıpları düşmandan mümkün mertebe gizlemenin büyük faydalar temin" edeceğini dosta, düşmana isbat etmek istiyorlarmış gibi pek mübalâğalı tebliğler neşretmekle beraber Salomon adaları sularının sahne teşkil ettiği son çarpışmalarda Japonların ağır darbeler yemeğe başlamış olduklarını artık kendi zemmî itiraflariyle de sabit olmuştur.

Japon bahriyesinin gerçekten takdire değer atılganlığı ve fedakârlığı zaten malûmdur. Daha (Çin - Japon) deniz harbinde başlıyan modern, Japon deniz üstünlüğü (Rus - Japon) harbinde en parlak kahramanlık destanlarını yazdıktan sonra yeni cihan harbinin başında "Pearl Harbour" baskını, İngilizlere son sistem iki hat gemilerini kaybettiren Singapur suları hücuma, Cava, deniz muharebesi ve Mercan adaları cengi ile o atılgan ve müteşebbis ruhların bir zerresinin bile eksilmemiş olduğunu kâinata tasdik ettirmekle beraber çok ağır basmaya başlıyan Amerikan meteryel ve tekniğinin ezici üstünlüğü karşısında yavaş yavaş gerilemeğe başladığını da kabul etmek lâzım geliyor.

Aziz karilerime yine bu sütunlarda bilmünasebe arzetmiştim ki denizde bilgiye, fenne ve tekniğe dayanan üstünlük akılları durduran kahramanca fedakârlıklar karşısında bir şaşırma devresi geçirseler bile ergeç bol malzemenin ve geniş tecrübenin bağışladığı üstünlüğe dayanarak zayıf malzemeye dayanan liyakati ergeç yeneceklerdir. İşte Rus - Japon) harbindeki Rusların beceriksiz sayı üstünlüğüne hiç bir bakımdan benzemiyen Amerikan üstünlüğü yukarıda saydığımız acı tecrübelerden sonra hasmına birbiri ardınca öldürücü darbeler indirmenin artık yolunu tutmuş bulunuyor.

"Salomon" Muharebeleri Nedir?

İki aya yakın bir müddettenberi devam eden "Salomon adaları" harbi, her iki taraf için de bir izzeti nefs meselesi olmaktan ziyade Birleşik Amerika ile Avustralya arasındaki münakale bakımından pek ehemmiyetli bir nokta olan bu adaları Amerikalıların mutlaka ellerinde bulundurmıya karar vermiş olmalarından dolayıdır ki sürüp gitmektedir.

Japon tebliğlerindeki mübalâğaları bir tarafa bırakacak olursak Amerikan silâhendazlarının karaya çıkarıldıkları noktalarda tutunmakta devam ettiklerine ve Japonların da kısmen itiraf ettikleri son kayıplara yeniden batan vahidi harplerin ilâvesi lâzım geldiğine göre Pasifiğin bu kesiminde Japonların üstünlüğü Amerikalılara kaptırmış olmalarını kabul icabediyor.

Japon tebliğleri bugüne kadar o kadar çok düşman tayyare gemisi batırdı ki bunları hakikat olarak kabule imkân yoktur. Hattâ Japonların verdikleri rakamların Amerikalıların malik oldukları tayyare gemisinin sayısından bile fazla olduğunu bir Amerikan amirali geçenlerde gazetecilere gülerek anlatmıştı.

Öz kayıplarını saklayıp düşmanı mümkün olduğu kadar fazla kayıpta göstermek modern harplerin başlıca propaganda usullerinden biridir. Daha geçen (Rus - Japon) harbinde Japonların altı saffı harp zırhlısından ikisi, "Hatsuse" ile "Yaşima" zırhlıları daha harbin bidayetinde torpile çarparak batmışlar, lâkin Japonlar bu iki zırhlının kayıbını harbin sonuna kadar gizlemeğe muvaffak olmuşlardı. Lâkin düşmana bu kadar fazla hayalî zayiat vermek ancak bu harpte görülen bir garabettir.

Amerikalılar ve Müttefikleri İngilizler Avustralyayı her ne pahasına olursa olsun muhafazaya azmettikleri ve bu itibarla yine herçibadabad Salomon adalarına sahip olmak gayesini güttükleri için Japonlar da bu sulardan düşmanlarını uzaklaştırmak istemekte devam ettikleri takdirde Salomon adaları sularının daha birçok deniz harplerine sahne olacağı ve bu suların belki de Japon deniz kuvvetlerinin mezarı haline geleceği tahmin edilebilir.

Amerikan Üstünlüğü

Amerikalıların teşebbüsü ele almalarının başlıca sebep ve hikmeti, hele ilk baskınlar devresindeki ağır kayıplar nazarı dikkate alınırsa, yeni vahidi harplerin nihayet yavaş yavaş ve birer birer hizmete girmiş olmalarında ve bu suretle Amerikan üstünlüğünün büsbütün tebarüz etmiş olmasında aramalıyız. Beheri (35.000) tonluk "South Dakota" sınıfı altı hat gemisinden kaçının hizmete girmiş olduğunu henüz katiyetle bilmiyorsak da Amerikan deniz tezgâhlarının inşaat müddetlerini azaltmak hususundaki akıllara hayretler veren gayret ve himmetleri gözönünde tutulacak olursa bu hummalı faaliyet neticesinde yalnız (35.000) tonlukların değil "Wisconsin" sınıfı (45.000) tonluk dört gemiden bir kaçının bile hizmete hazır hale gelmiş veyahut gelmek üzere bulunduklarına şaşmamak icabeder.

Tayyare gemileri hakkında da aynı mütaleayı ileriye sürmek yersiz bir şey olmaz. Hele son deniz harplerinde tayyare ana gemilerinin ne büyük ve ne ehemmiyetli roller oynadığı düşünülecek olursa Amerikalıların faaliyetlerini hat gemilerinden ziyade tayyare ana gemilerinde teksif ve temerküz ettirmiş olduklarına muhakkak nazariyle bakabiliriz.

Japonlar Ne Âlemde?

Bu devâsa Amerikan inşaat faaliyetine mukabil Japonların faaliyetinin ne merkezde olduğunu katiyetle kestirmeğe imkân yoktur. Çünkü Japon bahriyesi daha ikinci cihan harbi başlamadan evvel derin bir esrar ve ketümiyet perdesine gömülmüş ve yeni inşaatı hakkında harice hiç bir haber sızmasına müsaade etmemişti. Yalnız bildiğimiz bir şey varsa harbin başlangıcında Japon donanmasında hizmette bulunan (9) hat gemisinden başka beheri 42.500 tonluk, saatte otuz mil sür'atinde ve sekizer, yahutta dokuzar tane (40.6) santimetrelik top taşıyacak iki hat gemisinin inşa halinde bulunduğu idi.

Acaba bu iki gemi hizmete girdi mi? Bunlardan başka gizlice inşa edilmiş veyahut edilmekte olan başka hat gemileri var mıdır? bilemiyoruz. Son Amerikan tebliğlerinde bahsedilen iki hat gemisinden başka Japonlar saffı harp zırhlısı bakımından başka zayiata uğramışlar mıdır. Bu suale de katiyetle cevap vermek İmkânsızdır. Lâkin bütün bu meçhullere rağmen bilinen tek bir hakikat varsa o da artık Amerikan hâkimiyetinin bütün eziciliği ile ağır basmaya başlamış olduğu ve Japonların Salomon adaları sularında arka arkaya iki defa gerilemiş ve mühim kayıplara düçar olmuş bulunduklarıdır.

Görülüyor ki, Japon bahriyesi ilk muvaffakıyetlerini ödemeğe başlamıştır.

SON HABERLER

Japonlar

5 harp gemisi daha kaybettiler

Londra, 20 (A.A.) — Dün, Vaşingtondan alınan bir habere göre, geçen cumartesi günü Salomon adalarında cereyan eden muharebede Japon deniz kuvvetleri 5 harp gemisi daha kaybetmişlerdir.

Bu gemiler Buna ve Gona sahili boyunca seyretmekte idiler.

Vaşingtonda neşredilen bir tebliğ, Guadalcanal adası sularında ikinci bir Japon zırhlısının batırıldığını bildirmektedir.

3 gemi de hasara uğratılmıştır. Bunlar, bir zırhlı, bir kruvazör, ve bir muhriptir.

Rusların bir zaferi

— Baş tarafı 1 incide —

lerinin yaz taarruzunun akamete mahkûm kalışının son safhasını göstermektedir. Bunun, Kızılordunun karşı taarruz hareketinin başlangıcı olmak ihtimali de vardır.

Bütün Kafkas cephelerinde Almanların durdurulmuş oldukları ve Rusların bir çok yerlerde taarruz ettikleri, bir müddetten beri biliniyorsa da, henüz tafsilât elde edilememiştir.

Sona ermiş olan harekâtın ölçüsü, Almanların her ne pahasına olursa olsun, kış gelmeden önce Ordzhonikitze'yi işgal etmek istediklerini göstermektedir.

Rusların kazandıkları bu galibiyet Almanların, bu bölgede büyük taarruzlara girişmelerine mâni olmaktadır. Ordzhonikidze'nin işgali, Almanların eline mükemmel kış karargâhları ve Bakûya hâkim tepelerde, ilk bahar taarruzu için ideal bir üs verecekti.

Alman Zayiatı

Moskova, 20 (A.A.) — Almanların Ordonokizdeki mağlûbiyetleri hakkında, Sovyet haberler bürosunun hususî bir tebliği aşağıdaki mütemmim malûmatı vermektedir:

Almanlar muharebe meydanında 5 bin kadar ölü bırakmışlardır. Bu yeni mağlûbiyet, Almanların Mozdokta Grozni petrol sahasının müdafaalarını çevirmeğe teşebbüs ederken, uğradıkları mağlûbiyeti takip etmektedir. Almanlar, Mozdokta da ağır kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardır. Sovyet kuvvetleri tarafından ele geçirilen, Alman harp malzemesi arasında 140 tank, 6 zırhlı otomobil, 70 top, 95 havan topu, 84 makineli tüfek, 183 motosiklet, 2350 kamyon vardır.

General Veygand'ın tevkifi tahakkuketti

Berlin Lavalden memnun değil

Roma, 20 (Radyo) — Popolo d'İtalia gazetesi General Veygand'ın tevkif edilerek Almanyaya götürülmüş olduğunu yazmaktadır.

Almanlar Lavalden Memnun Değil

Stokholm, 20 (A.A.) — Berlinde, Laval'den memnunluk gösterilmemektedir. Vichy'de verilen kararların aynı akşam Londrada haber alınmasına hayret edilmektedir.

Bunun önüne geçmek için, Deat, hükûmetin Vichy'den Parise taşınmasını teklif etmiştir. Bu tedbir, işleri daha çok güçleştirecektir. Gerçekte Almanlar istisnasız olarak bütün Fransızlardan şüphe etmektedirler.

Tunusta Amerikalılar Almanlarla çarpıştılar

(Baştarafı birincide)

Tunus çevresinde siperlere girdiklerini ve burada mukavemete hazırlanır gibi göründüklerini söylemiştir.

Tunustaki Fransızların duyguları hakkındaki durum hayli müphem olmakla beraber, Tunus topraklarının geri kalan bütün kısımlarının müttefik Fransız garnizonlarının kontrolü altında bulunduğu veya bizzat müttefikler tarafından işgal edilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Almanlar dünkü çarpışmalarda çok ağır kayıplara uğramışlarsa da büyük sayıda ihtiyat kuvvetleri getirmekte ve böylece buralarda büyük çarpışmalar yapılacak gibi görünmektedir.

Karargâh sözcüsü: yeni Amerikan seyyar topçu birliklerinin, tank muharebesinin yapıldığı kıyı çevresine takriben 30 kilometre mesafede Alman motörlü kollarının yürüyüşünü durdurmak için Fransız ve İngiliz kıtalarına iltihak ettiklerini söylemiştir.

Şimal Afrika, Amerikan umumî karargâhı 20 (A.A.) — General Einsenhover'in sözcüsü, Amerikan ve Alman kuvvetleri arasında ilk kara çarpışmasının, Tunusun 48 kilometre cenup doğusunda, Hammamet körfezi dolaylarında cereyan ettiğini ifşa etmiştir.

Almanlar 4 şiddetli taarruzda bulunmuşlarsa da, Amerikalılar tarafından ağır kayıplara uğratılarak geri atılmışlardır.

Amerikan kuvvetlerinin daha şimdiden Hammameti işgal etmiş bulundukları ve böylelikle Tunus ile bir taraftan Bizert'e, diğer taraftan Trablusgarptaki Mihver kuvvetlerile karadan irtibat yollarını kesmiş olmaları muhtemeldir.

Bu taarruzla aynı zamanda, Bizert'e istikametinde doğudan ilerlemekte olan İngiliz kolları, bir Alman tank kolunu bozguna uğratmışlar ve bu kolu teşkil eden 34 tanktan 8 ini tahrip etmişlerdir.

Bu karşılaşma, Bizerte'in 48 kilometre batısında, Zebla'da vukua gelmiştir.

Müttefiklerin hedeflerinden bahseden sözcü demiştir ki:

"Doğu istikametinde yapılan müttefik baskınının hedefi, Mihver kuvvetlerini bir çöl Dünkerk'i durumuna düşürmektir. Hâdiseler hızla birbirini takip etmektedir. Pek yakında birçok şeyler cereyan edecektir. Büyük çarpışma bir daha yapılacaktır...

Cepheden alınan raporlara göre, bu ilk çarpışmalarda Amerikan - İngiliz kuvvetleri bazı kayıplara uğramışlarsa da, Alman zayiatının çok daha önemli olduğu söylenmektedir.

Almanlar, en iyi muharebe tankları olan Mark 4 tipini kullanmışlar ve müttefik kuvvetlerine karşı pike bomba uçaklarından istifade etmişlerdir.

İspanyanın kararı

(Baştarafı birincide)

Amerika tarafından hiç bir talep vukubulmadan verildiğini ilâve etmiştir.

Berlin 20 (A.A.) — Madrid den bildirildiğine göre, Valas bölgesindeki yüyük manevralar dün sabah bitmiştir. Orduya verilen vazife düşmanın kütle halindeki bir çıkarma hareketine karşı İspanyol sahilini müdafaa etmektir. Netice pek memnuniyet verici olarak kabul edilmiştir.

İspanya ve muharipler

(Baştarafı 1 incide)

lindedir. Müttefikler bütün lâtinleri kazanmak için Amerikadaki İtalyanları bile düşman addetmekten vazgeçmişlerdir. Diğer taraftan İtalyanın da gayreti gitgide gevşemektedir. Bütün bunlar, dünyadaki tekmil lâtin milletleri de Almanyanın aleyhine çevrilmektedir. General Franco, Amerika harbe girmeden, Fransa parçalandıktan ve İngiltere en zayıf bulunduğu bir zamanda bile İngilterenin aleyhine harekete geçmemekle İngiltereye düşmanlık hisleri beslemediğini isbat etmiştir. Şimdi Amerika harbe girdikten ve karşı taraf ağır basmağa başladıktan sonra böyle bir kombinezona evleviyetle giremez. Nihayet General Franco başta Hariciye Nazırı Serrano Sunner olduğu halde müfrit Mihver dostlarını son aylarda kabineden çıkarmıştır. Bütün bu hareketler İspanyayı yavaş yavaş Mihvere düşman gruba yakınlaştırmıştır.

4 — Ve nihayet İspanya, Almanyanın muhtemel bir müttefik ihraç hareketini önlemek maksadiyle Fransayı istilâ ettiği gibi İspanyayı da çabucak istilâya kalkışabileceğini hesaba katabilir. Hele Müttefikler henüz Afrikaya tamamiyle yerleşmeden, buraya kâfi derecede kuvvetler nakletmeden bu işi başarmak Almanya için çok avantajlı görünebilir. Böyle bir hareketi durduracak, hiç olmazsa tehir ettirecek yegâne tedbir de kuvvetli bir orduyu elde tutmaktır. Halbuki Almanyanın aksine bugün Müttefiklerin Şimalî Afrikaya naklettikleri kuvvet İspanyayı zaptedebilecek kabiliyetten pek uzaktır. Bunu İspanyollar da pek âlâ bildiklerinden seferberlik tedbirini, böyle bir ihraç hareketini önlemek fikriyle almış olamazlar.

Her iki noktai nazarı bitaraf bir gözle tahlil edecek olursak, İspanyanın bu tedbiri, daha ziyade Almanyadan gelebilecek tehlike için almış olması icabettiği neticesine varırız.

YENİ SABAH

Balkanlarda karışıklık

— Baş tarafı 1 incide —

da, Almanlar, tam bir Alman taraftarı olan Dahiliye Nazırı Zavroviki'yi getirmek için gerekli tedbirler almışlardır. Macaristanda, Amiral Horty, Naib muavininin seçimi işini talik ettirmeğe muvaffak olmuştur. Doğu Balkanlarda polis vazifesi görmek üzere altı Macar tümeni Rus cephesinden geri alınmıştır.

Millî Korunma kanununun yeni şekli

(Baştarafı 1 incide)

kümler vardır. Bu proje esaslarını bildiriyorum:

Millî Korunma kanununa göre kurulan teşkilâta tayin edilecek olanlar, barem ve bankalar baremi kanunları hükümlerine tevfikan aldıkları maaş veya ücret tutarile tayin edildikleri kadrolardaki maaş veya ücret tutarı arasındaki farkı aylık ve maktu olarak alacaklardır.

Bu teşkilât lâğvedildiği takdirde başka bir vazifeye tayinlerine kadar aynı maaşı alacaklardır. Bu işlerde çalışacak memurlara munzam vazifeleri için 300 liraya kadar aylık ve tazminat verilecektir.

Yine yeni projede fatura vermek esası baki kalmakta, Pazar yerlerindeki perakende satışlara da fiyat koymak mecburiyeti konulmaktadır. Fiyatların veya talebin artmasına saik olacak her türlü neşriyat ve resim yasak olacaktır.

Hükûmet hususî şahıslara ait ardiye, depo, tahmil ve tahliye masraflarını tesbit edebilecektir.

Fazla saatle çalışmağa riayet etmiyenler, etiket ve fiyat listesi koymıyanlar, hükûmetçe konan zer'iyat kararlarına aykırı hareket edenler 100 liradan 500 liraya ve tekerrüründe 500 liradan 10 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edileceklerdir.

Sanayi müesseseleri hakkında hükûmetçe istenilen malûmatı vermiyenler ve alınan kararlara aykırı hareket edenler, ihraç satışlarının şekil ve şartları hakkında alınmış kararlara riayet etmiyenler 500 liradan 5 bin liraya ve tekerrüründe bin liradan 10 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edileceklerdir.

İthal ve ihraç maddelerinin tesbit edilen hükümlerine riayet etmiyenler bir aydan bir seneye kadar hapis ve tesbit edilen ihraç ve ithal fiyatlarile satışın veya mübayaanın yapıldığı fiyatlar arasındaki fark tutarının 20 misli ağır para cezasına mahkûm edileceklerdir. Tekerrüründe bu ceza iki kat fazlalaştırılacaktır.

Salâhiyetli memurlara malûmat vermiyenler, vesika ve defterlerini göstermiyenler 100 liradan 1000 liraya kadar, tekerrüründe 500 liradan bin liraya kadar para cezasına mahkûm olacaklardır.

Sanayi ve maadin müessese lerinde ve diğer iş yerlerindeki hizmetlerini mazeretsiz bırakanlar ve bu müesseselerden un değirmenlerine ve un fabrikalarına el konarak işletilmesi kararına aykırı hareket edenler, taşıtların seyrüseferleri ve ücretleri ve çalıştırılmaları hakkındaki kararlara riayet etmiyenler, hububat, ekmek ve ektirmek kararlarına riayet etmiyenler birinci defasında 100 liradan 10 bin liraya kadar, tekerrüründe iki kat ceza vermekle beraber bir aydan bir seneye kadar hapis cezasına çarptırılacaklardır.

Hükûmetçe yapılan mübayaaya mümanaat eden, ticarî kredilerin tahdit, tayin ve menine ait kararlara riayet etmiyen millî müesseseler 3 bin liradan 50 bin liraya ve tekerrüründe 6 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edileceklerdir.

El konulan maddeyi, yardımcı malzemeyi tesliminden kaçanlar, kaçıranlar, saklıyanlar, bunlara teşebbüs edenler ve bunlara bilerek yardım edenler 250 liradan 100 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edilecekler ve malları müsadere olunacaktır.

Memnuiyet hilâfına ve ticaret maksadile imalât yapan ve satanlar 100 liradan 1000 liraya ve tekerrüründe 500 liradan 5 bin liraya kadar cezaya mahkûm edileceklerdir.

Halkın ve millî müdafaanın kat'î ihtiyacı olan maddeler hakkında alınan kararlara aykırı hareket edenler 500 liradan 5 bin liraya, tekerrüründe 2 bin liradan 50 bin liraya kadar para cezasına mahkûm olacaklardır.

Tesbit edilen miktarlar üstünde stok yapanlar, faaliyet sahaları dışındaki mallardan stok yapanlar bin liradan 10 bin liraya ve tekerrüründe 5 bin liradan 50 bin liraya kadar para cezası ve ayrıca bir seneden 5 seneye kadar hapis cezasına mahkûm olacaklardır.

Herhangi bir maddeyi hükûmet tarafından tesbit edilecek şahsî ihtiyaçlar üstünde biriktirenler 50 liradan 1000 liraya kadar ve tekerrüründe iki misli para cezasına ve ayrıca üç aya kadar hapse mahkûm edileceklerdir.

Bu memnu fiillere bilerek yardım edenler, yaptıranlar iki bin liradan 100 bin liraya kadar para cezasına ve 3 seneden 10 seneye kadar hapse mahkûm olacaklardır.

Memnuiyete ait işleri haber verenlere bulunan malın tamamının bedeli veya nısfının tamamı suçludan alınarak verilecek ve haber verenin ismi gizli tutulacaktır. Hakikati ihbarda bulunmıyanlar memnu fiilin âzamî cezasile cezalandırılacaklardır.

Her vilâyette ve lüzum görülecek kaza merkezlerinde üç âzadan mürekkep birer ihtikârla mücadele hey'eti kurulacaktır. İkisi belediye encümenleri âzasından veya dışarıdan seçilecek, üçüncüsü Adliye Vekâletince tayin olunacaktır. Bu hey'etler 8 günde kararlarını verecekler ve bu kararlar kat'î olacaktır.

Hey'etin re'sen cezalandıracağı suçlulardan 50 liradan 100 bin liraya kadar para cezası alınabilecek, dükkân, mağaza ve imalâthaneler bir aydan bir seneye kadar kapatılabilecektir.

HER SABAH

İstanbulun artan nufusu

Yazan: A. C. Saraçoğlu

İstanbulun nüfusu bir milyon iki yüz bini bulmuş.

Bu haberi ilk işittiğim vakit, ne yalan söyliyeyim, pek inanmamıştım. 1939 yılında yedi yüz küsur bini aşamıyan şehir nüfusunun böyle iki sene içinde yüzde elli nisbetinde artıvereceğini ,her nedense, aklım almıyordu. Vakıa şehirde boş bir evtek bir apartıman bulunamaması; tramvayların, vapurların, trenlerin hıncahınç kalabalığı İstanbulun hadden ziyade yükünü almış olduğunu gösteren emarelerdi. Lâkin dediğim gibi İstanbulda mübrem işi olmıyan İstanbullu hükûmet hesabına Anadoluya gönderilip şehrin fazla izdihamının önüne geçilmeğe çalışılmışken Anadolulunun, köşesini, bucağını bırakıp, kendi hesabına İstanbula gelerek yerleşmesini havsalama sığdıramıyorum.

Nihayet evvelki gün Suadiye ile Erenköy arasında vukua gelen ve 8 şehirli yurtdaşın ölümüne ve bir iki misli kadarının da yaralanmasına sebep olan müessif tren kazası İstanbulun hakikaten bir Anadolulu istilâsına uğramış olduğunu su götürmez bir hakikat şeklinde isbat etmiş oldu.

Filvaki bu müessif kazada canlarından olan sekiz talihsiz Türk çocuğunun biri Gaziaptepli, diğerleri de sırasiyle Edirneli, Ünyeli, Cumaralı, Tireli, Bismilli ve Malatyalıdır. Sekizincisi tren kontrollerinden merhum Yakup oğlu Hüseyinin nereli olduğunu gazeteler yazmıyorlar. Belki de o da İstanbullu değildir.

Acaba pahalılıkla mücadele edilirken herhangi bir sebeple yurdunu, bucağını bırakıp büyük şehirlere tehacüm eden bu yurtdaşların seyahatlerini keyif ve hevese terketmeyip de böyle kasaba ve şehir değiştirmelerinin makul, mantıkî bir sebebe dayanıp dayanmadığı tahkik edilse ve mücbir bir sebep mevcut olmadıkça:

— Otur oturduğun yerde.. denilse hem onlar, hem de büyük şehirliler daha rahat etmiş olmazlar mı? Zira bu gidişle nüfusu bir buçuk milyona varırsa ne olacak? İyisi mi daha şimdiden bazı tedbirler almak muvafık olur kanaatindeyiz.

VEFAT

Sabık Bozüyük ve Lâhik Gölcük Kaymakamı

EMİN COŞKAN

tedavi edilmekte olduğu Cerrahpaşa hastanesinde Allahın rahmetine intikal etmiştir. Cenazesi 21/XI/942 bugünkü Cumartesi günü Aksaray - da Vâlde Camiinde öğle namazından sonra Merkezefendiye nakil ve defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

Çelenk getirilmemesi merhumun vasiyeti cümlesindendir.

MERAKLI NOTLAR

Amerikan askerinin hususiyetleri

Geçenlerde bir Macar muharriri, Amerikan askeri ve ordusu hakkında dikkate değer müşahedelerini neşretmiştir. Ayni muharrir Habeş harbinde İtalyan askerlerini ve İspanya dahilî harbinde İspanyol, Fransız, Alman asker ve gönüllülerini, nihayet bu harpte Alman, İngiliz ve Rus askerlerini çok yakından gören ve tanıyan bir zat olduğu için bu müşahedesi hususî bir alâka uyandırmış bulunmaktadır. Muharrire göre Amerikan askeri ve ordusu, dünyanın hiç bir milletinkine benzemez. Onlardan ayrıldığı başlıca noktalar şunlardır:

Evvelâ Amerikalılar için sivil hayatla askerî hayat arasında hiç bir fark yoktur. Üniformalı veyahut üniformasız dolaşmak arasındaki fark, onlarca sadece kostüm farkıdır.

Amerikan askeri, askerlikte itaatin lüzumuna kanidir. Bunu yapar. Hem de hiç itirazsız. Fakat disipline o kadar bağlı değildir.. Daima asık suratla gezmek; dik konuşmak, vücudü dimdik tutmak, bir kelime ile Alman ordusundaki gibi makineleşmek onun pek işine gelmemektedir. Onun için Amerikan kışlalarında neş'eye pek fazla yer ayrılmıştır.

Sonra Amerikan ordusunda yükselmek her zaman kabiliyete bağlıdır. Asker safları arasından çıkarak imtihan veren ve subay olanlar pek çoktur. Amerikan askerile zabiti de daima ayni yemeği yerler. Aradaki yegâne fark zabitlerin bu yemeklerin parasını ödemek mecburiyetinde olmalarıdır.

Nihayet Amerikan kışlalarındaki hususiyetlerden biri de, pek fazla kadın memur ve müstahdem ihtiva etmesidir. Posta, telefon memurlarından, berbere, kütüphane memuruna kadar hemen hemen bütün hizmetlerde kadınlar çalışmaktadır.

Mucize yapan adam

Amerikada bu isim, meşhur gemi inşaatçısı Henry Kaiser'e takılmıştır. Amerika hükûmeti hesabına günde bir gemi yapmakta olan Kaiser, bütün hayatı müddetince, daima yapılamıyacak gibi görünen işleri hakikat sahasına çıkarmakla tanınmıştır. Ezcümle evvelce altı günde çimento yükleyen gemiler, Kaiser'in bir buluşu neticesinde bu işi bir günde yapmağa başlamışlardır.

Kaiser, çimentonun çuvallarla yüklenişini çok yavaş ve iptidaî bulmuş ve tatbik ettiği bir usulle bu müddeti bir güne indirmiştir. Bu usul, çimentoyu kuvvetli vantilatörlerin işlediği borular vasıtasile gemiye doldurmaktan ibarettir.

Bir çift aykkabıya bir ameliyat

Bu hâdise Yunanistanda olmuştur. Malûm olduğu üzere bu bedbaht memleket harpten sonra çok müşkül bir duruma düşmüştür. Evvelce hariçten yaptığı ithalâtla geçinen bu memleket, hariç piyasaların kapanması yüzünden derin bir ıstıraba gömülmüştür. Yiyecekle beraber giyecek ve yakacak maddeler de son derece azalmış bulunmaktadır.

Yunanistandan gelen son haberlere göre, burada şimdi paradan ziyade eşya mübadelesine revaç vardır. Ve doktorlar, muayene ettikleri hastalardan para yerine yumurta gibi yiyecek şeyler istemektedirler. En tanınmış bir operatörün ameliyat bedeli de bir çift yeni kunduradır

YAZAN: M.S. Karagel — TEFRİKA No 246

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

Her ne hal ise. Ali Ahmedi, ölmezsem yazacağım... Çok sevdiğim Hafızı da yazacağım. Ve onları ilânihaye yaşatmağa çalışacağım... Severdim Ali Ahmedin güreşini vesselâm. Onun ne güzel çıplak bir resmi vardı. Bana güreş federasyonu reisi Onun resminden ve güzelliğinden bahsetti. Tayyar, onun resmini büyülterek merkezde asmış... Bunu bana söyledikleri zaman sevindim. Sarı Hafızın bende tek bir elbiseli resmi var. Maatteessüf çıplak resmi yok... Onun bir çıplak resmi vardı. Büyük kıtada ressamlardan birisi yapmıştı. Fakat ortadan kayboldu. Kimbilir kimde... Onu da bulup asmalıdır. Ne güzel vücudu vardı Sarı Hafızın....

Sarı Hafız aslen Tekirdağlıdır. Balkan muharebesinde Tekirdağı müdafaasında Bulgarlara karşı yarattığı şiddetli bir süngü hücumunda şehit düşmüştür. Allah rahmet evlesin. Ben, bunların nam ve nişanlarından bahsetmez olsam, kim arar, kim sorar... Kırk senelik sporculuk hayatımın en büyük hizmetini bu işimde görmüş oluyorum. Ölenlerini, dirilerini yaşatmak milletimin varlığına sunmak benim için en büyük şeref oldu.

Her ne hal ise, işte Yörük Alinin tek paça, tek parmak kapışı nev'i şahsına münhasırdı. Bunu her pehlivan bildiği halde yapamazdı. Bu, bir yaradılıştır.

Yörük Ali, hasmını tek parmak, tek paça bastırıp altına alır almaz derhal üzerine sıçradı. Ve, bekletmeden sarmayı vurdu. Bursalı Ali, tetikte duruyordu. Yörük Ali, sarmayı vurduktan sonra kol kapıp hasmını basmağa koyuldu. Fakat Bursalı, çok oynak hareket ediyordu. Sarma bağında bile duruşu bambaşka idi. Yörük Ali, hasmının usta olduğunu sezmişti. Ona karşı eksik oyun, eksik vuruş yapılamazdı. Ufacık bir hata derhal mağlûbiyeti mucip olurdu. Bursalı, hasmını sarma kılıçlığına getirmeğe çalışıyordu. İkide birde yanlıyor, ikide birde sol ayağını toparlamağa çalışıyor, yine ikide birde yan gözle Yörük Alinin sağ ayağındaki sarmayı kolluyordu. Yörük, vaziyeti anladı. O, zaten bu gibi şeylere dikkat ederdi. Hasmı ne kadar acemi olursa olsun mu hakkak kollardı kendini... Ne olur ne olmazdı. Hasım acemi dahi olsa dört yüz dirhem durmak lâzımdı. Öyle dört yüz gram olmazdı bu iş... Tam okkalık güreşmek lâzımdı. Bursalı, kolu vermiyordu. Her hamlede kolunu sıyırıp alıyordu. Yörük Ali, bir oyun üzerinde mütemadiyen duran bir adam değildi. Küntüye geçti. Yörük, küntüye geçince Bursalı, derhal toplandı. Sağ elini hasmın sağ ayağından içeri takarak çoban kösteğine aldı. Maksadı malûmdu. Yörük Ali, küntüyi zorlayıp asarsa o da, mukabil çoban kösteği makaslamasiyle Yörüğü necekti. Ve, bu suretle hasmını kıçüstüne oturtup göbeğine bimağlûp etmiş olacaktı. Yörük Ali, Bursalının inceliklerini gördükçe oyunlarını da, vaziyetini de değiştiriyordu. Hariçten bağırmalar vardı:

— Haydi Yörük!.

— Aşır küntüyi!..

Halbuki bilmiyorlardı ki, Yörük küntüyi asıp aşıramazdı. Çünkü çoban kösteği hazırdı. Fakat bilmiyenler dinler mi? Üstüste sesleniyorlardı:

— Aşır Yörük!..

— Bekletme!..

Yörük Ali, küntüyi boşalttı, tekrar sarmaya geçti. Bursalı, acemi pehlivanlar gibi alttan kalkmak için çabalanmıyordu. Sakin sakin duruyordu. Bu, duruş korkunçtu. İçinde manalar saklı idi. Yalnız her girdiği oyuna göre vaziyet alıyordu. Üstündeki hasmın boşluğunu bekliyordu. Fırsatı bulursa derhal iki dirhemlik yerinden yenecekti. Yörük Ali, sarmayı da söktü. Kemaneye geçti. Hasmına yan kazık vurdu. Maksadı paça kapıp asacaktı. Bursalı Ali, yan kazığı içten budayarak hasmın koluyla beraber dönüp kolaylıkla ayağa kalktı. Ve, Yörüğün girtlağına dayandı. Bursalı, bir an içinde hasmından ayrıldı. Güler yüzle çırpındı, çevrilerek bir nara savurdu:

— Hayda Yörük be!..

Bu, nara Yörüğe meydan okumaktı. Şunu ifade ediyordu:

— Sen, bana altta bir şey yapamazsın? İşte böyle kalkarlar adamın altından...

Yörük Ali, hasmının mana taşıyan narasından hisseler almıştı. Fakat ne diyebilirdi. Herifçioğlu pehlivandı. Ve, pehlivan dediğin de böyle olurdu. Cazgır, gözlerini dört açmış bakıyordu. Bursalının ustalıklarına Çalık müteredditti. Cazgır, Çahğa:

— Nasıl buluyorsun güreşi?..

— Bursalı, çok usta!..

— Bursalının ustalığı şimdi daha ziyade belli olur. Çünkü usta, usta karşısında belli olur.

— Ne güzel bir kalkış yaptı değil mi? Kolla da beraber kalktı. Tam emniyette. Hasmın kolunu çolak ederek kalkma.

— Narayı da gördün ya:.. Alay ediyor.

— Sen, Yörüğün suratına bak!.. Belli etmiyor amma, gerilmiş bir halde...

— Fakat Yörük Ali, böyle ustalıklardan memnun olur.

— Güreş ne olacak dersin?

— Vallah belli olmaz. İkisi de tam bir ayarda pehlivan... İkisi de sağlı sollu herifler... İstedikleri yerden güreşe giriyorlar.

— Yörüğe hiç pay bırakmıyor musun?..

— Şimdilik ne evet, ne hayır diyebilirim. Çünkü Bursalı da her şey var. Boş tarafı yok herifin...

— Bunlar birbirlerini kafalıyarak yenecekler... Öyle gıcırı bükme değil...

— Muhakkak.. Ya bir kılçık ile veyahut bir aşırmadan kayarak..

— Çok uzamaz bu, güreş!..

— E!.. Belli olmaz. Güreş denk düşerse uzar... Uzadıkça da denkleşir güreş...

— Aman yapma! Sonra berbat olur her şey.

— Olacağı beraberliktir.

— İyi amma... Sivaslı hiç güreşmeden bedava başaltını alır.

— E!.. Talih bu...

— Demek Yörüğün galip gelebileceğine kanaatin yok.

— Bir şey diyemiyorum. Dur bakalım, biraz daha uzasın güreş.. O vakit belli olur.

— Evet... Yarım saat bir saat geçmeli.

Derken Bursalı, Yörüğü çaprazlıyarak sürdü. Güzel ve, tam yerinde bir çapraz toplamıştı. Öyle yan başa filân getirilecek tarafı yoktu. Yörük Ali, çaprazı ne üstten sökebildi ve, ne de hasmını girtlaklıyarak durdurabildi. Vaziyet kötü idi.

Bursalı Ali, hasmının koltuğu altına girmiş içten sürüyordu. Bu vaziyette bir şey yapmak kolay değildi. Yörük Ali, vaziyeti anlayınca bir anda kolposunu değiştirdi. Bursalı, kendisini sürdükçe o, daha fazla gerisin geriye uçmağa başladı. İşte yine Yörük Ali, kolposu, Bursalıda yoktu. Bursalı o kadar usta olmakla beraber Yörük gibi icatçı bir adam değildi. Bursalı, hasmını fazlaca sürüyorum zanniyle daha ziyade mahmuzlamağa başladı. Ve, bir yandan da kösteğe getirmeğe çalışıyordu. On binlerce seyirci telâşa düştü. Yörük, gidiyordu. Ahali ayağa fırladı. Harekâtın neticesini görmek telâşında idi. Cazgır, Çalık ayağa kalktılar. Ağızlarını bıçak açmıyordu. Çalık, asabi, asabi söyleniyordu:

— Aman yarabbim! Ne olacak?..

— Sen kurtar oğlanı...

— Var köpo..... su. Ne de fena kaptı.

— Sıyırtamıyacak be!..

Cazgır sessizdi. Her halde Yörüğün bir şeyler yapacağına kani idi.

Yörüğü sevenlerin çeneleri tutulmuştu. Hevecan içinde idiler. Şoparın çingeneleri, eskiden kalma hınçlarını almak için arada bir bağırıyorlardı:

— Ha, Bursalı...

— Ha, çakırım... (Bursalının sözleri çakırdı.)

— Ha, babam!..

Çapraz dolu dizgin kırk adımdan fazla yürüdü. Tam ahali saflarına yaklaşacağı sırada birden bire bir boşalma oldu. Bursalının uçarak dört elli kedi gibi yere düştüğü görüldü. Bursalı, bir anda aşarak kaçtı. Ve, ayağa kalktı. Yörük Ali, dizlemiş yerde duruyordu hâlâ!.. Bir an olduğu yerde durdu. Gülerek hasmının kaçışını seyretti. Bursalı, kurtulup ayağa kalkacağı zaman çırpınarak bir kurtuluş narası attı:

— Hay maşallah be!..

Yörük Ali, sakin ve, yavaş büzülüp oturduğu yerden kalktı. O da çırpınarak bir nara savurdu:

(Arkası var)

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
Aylık	150	

Sahibi: A. Cemaleddin Saracoğlu
Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu Mtb.

Harbin dönüm noktası

(Baştarafı 2 inci Sayfada)

uzayıp giden bir harbin neticesi hakkında aynı menfaat ve alâkayı bu kıtalardan beklemek hususunda yüksek kumanda mevkilerinin ihtiyatlı davranmaları icabeder. Alman ordusu bugün için böyle bir zaafa uğramamakla beraber Alman başkumandanlığının bu hakikati daima gözönünde tutması lâzımdır.

Bu sebeple harbe taarruzla başlamak, düşmanarazisini işgal etmek ve mütemadiyen hasımlarını ayrı ayrı taarruzlarla yere sermek mecburiyetinde olan tarafın hasma silleyi âni vurarak harbi çabuk bitirmesi menfaati icabıdır.

Müdafaa tarafının harbin uzamasiyle mütearrıza nisbetle şu rüçhanı vardır:

— Toprağını müdafaa etmek müstevliyi tardetmek gibi kütleyi de alâkadar eden cihet...

Bidayette müdafaada kalmıya mecbur olan tarafı, İngiltere, Amerika gibi geniş menabie ve harbin ilk seneleri de asla yıpranmamak gibi bir imtiyaza malik olurlarsa harbin akıbeti için bu, ayrıca hesaba katılacak bir nokta olur.

— 4 —

Almanyanın İngiltereyi mağlûp etmek için hiç değişmiyen iki şarttan biri lâzımdır:

1 — İngiltere adasını işgal etmek, yahut:

2 — İngilterenin muvasalâsını kesmek.

Şimdiye kadar varılamıyan bu hedeflere bundan sonra da hiç varılamaması mümkündür. O halde uzayacak olan bu harp karşısında Mihver ne yapmalıdır, sualine bir sene kadar evvel 2 şubat 942 Yeni Sabah gazetesinde aynı, yukarıdaki satırları yazdıktan sonra (İki değil, yalnız bir şey Mısıra ve Süveyşe taarruzu diyorduk. Bu kararın icrası için de, kışın Almanya ordusunun Rus cephesinde tevakkufu esnasında serbest kalan tayyare kütlelerinin ezici bir üstünlüğüyle taarruzun şubat, mart aylarında icrasını akla çok yakın buluyorduk. Halbuki Rommel, bu taarruzu Alman ordusu Harkofta taarruza geçtikten sonra, haziran nihayetlerinde daha bitirmemiş bulunuyordu. Fena bir gecikme ki, bugün Alman başkumandanlığı bunu pahalı olarak ödemektedir. Çünkü hasmını gafil avlıyarak İskenderiyenin yüz kilometre mesafesine gelen Mareşal Rommel, Çörçil'in de o zaman tebrik ettiği veçhile, İngilizlerin her tarafta acele topladığı faik bir tayyare kuvveti karşısında kaldı. Rus cenup cephesine başlıyan taarruz en hararetli safhasına girdiğinden kendisine fazla yardım yapılamadı. Aynı zamana tesadüf eden iki cephe taarruzunun manzurları.

Bu suretle (Dunkerk) ricatinden sonra İngiltere adalarını işgal edememek suretiyle otobüsü kaçırdığı söylenen Alman başkumandanlığı, ikinci defa olarak da Mısırı işgal etmek hususunda otobüsü kaçırdığı zannedilebilir.

— 5 —

Zira, artık Müttefik başkumandanları kendileri için Mısır ve Süveyşte, bu harbin hesaba alınacak noktalardan biri olduğuna ve her şeyden evvel parmağı oraya koymak lâzım geldiğine nihayet kani oldular ve bu yaz avam kamarasında Çörçilin söylediği gibi 100 bin Mihver kuvvetine karşı 100 binle değil, (ki, bunun sonu acı bir mağlûbiyet olmuştu) Almanların her tarafta yaptığı gibi, yumruğun inceği yere, birkaç misli faik kuvvetlerle taarruz etmeği bildiler ve bugün malûm olduğu veçhile Mısırda ve Afrika şimalinde mühim kuvvetlerle harekâta başladılar.

Mesul mevkide olmıyanlar kolay akıl öğretirler.

Bu hususu yine on ay evvel 2 şubatta çıkan Yeni Sabah'ta şöyle izaha çalışıyorduk:

"Şimdi Amerika, müttefiki İngiltere ile Japonların önüne azar azar kuvvetler atarak, kuvvetlerini öteye, beriye dağıtmak hatasını işlemezler de, evvelâ en tehlikeli düşmanları olan yalnız Almanya üzerine yüklenmeği düşünüyorlarsa, bu Rusya ile meşgul olan Almanya için hesaba katılacak tehlike olur." Bu tarihte Singapura taarruz başlamamıştı.

Başka yazılarımızda da (4 ay evvel), mütemadiyen ikinci cepheden bahseden Müttefiklere "Kuvvetleri başka bir taraf için bir nefer dahi israf etmeden bütün enerjinin şimdi toplanması lâzım gelen yer Mısırdır" diye ısrar ediyorduk ve eğer Müttefiklerin şimdiki bu taarruzunu, daha erken, Almanların şark cephesinde hararetle meşgul oldukları bir tarihe tesadüf etmiş olsaydı, harekâtlarının sonraları için daha büyük semereler elde etmeleri muhtemeldi.

Maamafih Müttefikler Mısırda bu taarruza başlamasaydılar Almanlar şimdi, kış dolayısiyle, tevakkufa uğrayan şark cephesinde alacakları kuvvetlerle (El Alemeyn) hattından Süveyşe doğru taarruza geçecekleri muhakkak sayılabilirdi.

— 6 —

Almanya şark cephesinde bu kışı da müdafaa harbi ile geçirecektir. Vakıa Ludendorf 918 senesi için hatıratında der ki:

"Kıtaat müdafaada, mütemadiyen intizar ve sebat etmek hususunda pek güçlükle tahammül ediyorlardı. Şimdiden pek çok sıvışmalar oluyordu. Bunlar muharebe bitler bitmez yine derhal ispatı vücut ediyorlardı. Kendilerinden katı ümit edilecek derecede az mevcutlarla muharebe meydanından çıkan kıtaların, birkaç gün sonra adeden tekrar pek ehemmiyetli yekûna baliğ olmaları âdeta kaide hükmüne girmişti."

Müdafaa harplerinin bu mahzurlarına rağmen, yine büyük taarruzlarla temadi ettirilecek hareketlere, müreccahtır zannederim. Çünkü bu devamlı taarruzlar yalnız taze kuvvetleri eritmekle kalmaz, neticede büyük mağlûbiyetler de vücuda getirmekle, sonrası için lâzım olacak olan mukavemeti büsbütün azaltır.

Lodondorf taarruzun, müdafaaya nisbetle kıtaatı daha iyi elde tuttuğunu söylüyor. O günkü vaziyette mütemadiyen terazinin gözüne ağır basmağa başlıyan Amerikan ordularının Fransaya gelmekte olduğuna göre taarruzları tercih etmekte haklı olabilir. Fakat bu taarruzlar neticesidir ki yıpranmış olan Alman ordusu bir darbede çöküvermişti.

Bu sebeple bugün Alman başkumandanlığının Afrikadaki kuvvetlerini Tunusta vesair yerlerdeki kuvvetlerini geri çekmek için zaman kazanmak maksadiyle değilse, yani aksini alalım, Afrika şimalinde tutunmak için büyük muharebeler vermek maksadiyle yapılıyorsa, bu fikre iştirak etmiyoruz. Alman başkumandanlığı için bugün tek gaye, Afrika şimalindeki kuvvetleri İtalyaya çekmek, Fransada, İtalyada kuvvetli olmak ve yalnız bütün ehemmiyeti Rus cephesine vermek, bize, onun hesabına daha faydalı görünüyor.

Haydi kabul edelim, bugün Afrika şimalinde bazı muvaffakıyetler elde etsin, fakat sonrası yine Mısırdaki mağlûbiyete benzer.

Mareşal Rommel (El Alemeyn) de İskenderiyeye 100 kilometre mesafeye gelmişken, bir hamlede Mısırı ve Süveyşi alabilmesi için, Rus cephesinde meşgul olan Alman başkumandanlığı ona bir yardım dahi yapamadı. Rus cephesi o günkü vaziyetinde bugün yine ayniyle duruyor. Buna mukabil, Rommel kuvvetleri bozulmuş ve Mısırdaki İngiliz ordusundan başka Cezayire, Fasa ayrıca tükenmez insan ve malze menabiine malik olan Amerika ve İngiliz orduları çıkmıştır.

Afrika şimalini ve Mısırı terketmek, epey büyük menfaatlerden ferağat etmek itibariyle hoş değilse de şunu hatırlamak lâzımdır ki Rus cephesinde ufak bir sarsıntı, Alman ordusunun ve dolayısiyle Almanyanın felâketi olur.

Eğer bugünkü vaziyet harbin dördüncü senesi değil de birinci senesi olsaydı veyahut şarkta Rus ordularından hiç bir eser kalmasaydı, veyahut Amerikalılar, İngilizler Cezayire, Fasa çıkmasaydılar, o zaman bu kışın harbi Afrika şimalinde devam ettirmek düşünülebilirdi.

Almanyanın Fransadan yardım beklemesine gelince, bu yardım tıpkı 1812 de Napoleonun Rusyaya taarruzunda müttefik olarak beraberine aldığı Prusya ordusundan yardım beklemesine benzer ki, Moskova ricatinde bu ordu, Fransız ordusuna taarruz etmişti.

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir mevsim. 2 — Mukaddes, Aleyhte bulunma. 3 — Bir sebze. 4 — Ekmek yapılır, Aptal. 5 — Bir su kabı, oyuk. 6 — Bir çalgı, uyurken görülür. 7 — Yanar dağlardan fışkırır, bir geyik nev'i. 8 — Asgari, bir nevi dans. 9 — Nefisler.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — İstanbulun bir semti. 2 — Mevcut bulunan, adet. 3 — Bir peygamber, bir şehir. 4 — Atlantik denizinin bir takım adaları, tersi çok değil. 5 — Bir millet. 6 — Eğlence, Sonuna N. gelse bir rakam olur. 7 — Çok olmıyan, bir nehir. 8 — Bir nota, rabıt edatı, bir uzuv. 9 — Bir nota, Kokulu bir nebat.

— Dünkü bulmacanın halli —

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	U	N	U	S	■	S	İ	■
2	İ	T	■	L	A	H	A	N	A
3	Y	■	K	U	L	■	R	■	L
4	A	M	A	■	A	L	I	C	I
5	T	A	■	■	M	A	K	A	M
6	R	İ	Y	A	■	M	■	M	■
7	O	L	U	K	■	B	A	İ	T
8	■	■	V	A	T	A	T	■	A
9	A	V	A	R	E	■	A	N	D

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROSU
Saat 20.30 da
DRAM KISMI
Kollege Krompton
KOMEDİ KISMI
Asrileşen Baba
Cumartesi ve Pazar günleri
15.30 da Matine

İş arayanlara

C. H. P. Eminönü Halkevi İşbulma - Kurtarma Yurdundan:

Aşağıdaki işlerde çalışmak isteyenlerin Nuruosmaniye İmaret binasındaki Yurda Hüsnühal kâğıdı ve iki resimle müracaatları.

Marangoz, tesviyeci, tornacı, odacı, hizmetçi, elektrikçi, tenekeci, amele, kalöriferci.

RADYO PROGRAMI

21 İkinci Teş. 942

7.30 Program	18.03 Müzik Radyo Dans orkestrası
7.32 Vücudümüzü çalıştırahm.	18.45 Radyo Çocuk Klübü
7.40 A. Haberleri	19.30 A. Haberleri
7.55 Müzik (Pl.)	19.45 Serbest 10 dakika
13.30 Program	19.55 Müzik
13.33 Müzik	20.15 Radyo Gazetesi
13.45 A. Haberleri	20.45 Müzik
14.00 Müzik Riyaseti Cumhur Bandosu	21.00 Konuşma
14.30 Ankara son bahar At koşularının tahminleri	21.15 Müzik Dinleyici istekleri.
14.40 Temsil	21.45 Konuşma
15.30 Riyaseticümhur Filarmonik Orkestrası	22.00 Müzik Radyo Salon orkestrası
18.00 Program	22.30 A. Haberleri
	22.45 Kapanış

Kamyon sahiplerine

İstanbul Vilâyetinden tebliğ olunmuştur:

1 — Ücretli iş mükelleftiyetine tabi tutulan ve şimdiye kadar ücretlerini almamış bulunan kamyon sahiplerinin tahakkuk eden istihkaklarını almak üzere Seyrüsefer cüzdanlariyle birlikte Salı günleri Hadımköyünde Tahkimat Komutanlığı Dördüncü Şube Müdürlüğüne veya Cuma günleri İstanbulda Divanyolu Binbirdirek meydanındaki askeri garajda bulunan Komutanlık irtibat subaylığına müracaat etmeleri ilân olunur.

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No:	Cinsi	Muhammen Bedel	Teminat
51217-1114/107	Mecidiye köyünde 9 pafta, 66 ada, 3 parsel No. lu 2982 metre murabbaı arsa.	11928	895
110	Mecidiye köyünde 9 pafta, 66 ada, 2 parsel No. lu 2459 metre murabbaı arsa	12295	923
183	Mecidiye köyünde 13 pafta, 1 ada, 4 parsel No. lu 5800 metre murabbaı arsa	5800	435
323	Mecidiye köyünde 12 pafta, 84 ada, 8 parsel No. lu 2623 metre murabbaı arsa	5246	394

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 9/12/942 Çarşamba günü saat 15 de Milli Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil Komisyonda kapalı zarf usulile satılacaktır. İsteklilerin 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde hazırlanmış teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri ve nüfus hüviyet cüzdanlarını ibraz eylemeleri muktezidir. Fazla izahat için Milli Emlâk Müdürlüğüne müracaat 1624

İstanbul Belediyesi İlânları

Fener, Abdisubaşı mahallesinin Kutluca sokağında bilâ No. lu mahalle kaçak larak yapılan baraka sahibi kanuni tebliğat yapılmak için araştırmaya rağmen bulunamamıştır. Yapı yollar kanununun 13 üncü maddesine tevfikan mahzurun 15 gün içinde kaldırılması icap etmektedir. Aksi takdirde belediyece yıktırılacağı iktarname yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (1617)

Kara işçisi alınacak

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İşletme Ambarlama Servisinde çalıştırılmak üzere kara işçisi alınacaktır.

Evvelce talip olanların (3) gün zarfında mezkûr servis şefliğine müracaatları lâzımdır. Aksi takdirde hakları sakit olacaktır. Yeniden bu işe talip olacaklar, dilekçeleriyle derhal müracaat etmelidirler.

Bunlardan aşağıdaki şartlar aranacaktır:

1 — Yaşı 18 den aşağı ve 45 den yukarı olmamak.

2 — Bu işlere sıhhat ve bünyece müsait bulunmak.

3 — Zabıtadan müsaddak bir hüsnühal kâğıdı. Aşı ve sıhhat raporu iki adet fotoğrafı bulunmak. (1590)

Fikri T. Kardeş

OTOMOBİL ve MAKİNİST OKULU

Bomonti tramvay durağı karşısı — Şişli

Yeni devre 7 İlkkânun 942 de açılacaktır.

Okuldan makinist şoför diploması alanlar, otomobilcilikte büyük başarılar gösterdikleri gibi askerlik çağında bulunanlar motörlü kıt'alarda muvaffakıyetle çalışmaktadır. Okulun 18 yıllık hayatı, 4000 i bulan mezunları bu sözlerin garantisidir. Kabul şartlarını ve diğer izahatı okulun resmi talimatnamesinde bulacaksınız. Bizden isteyiniz ve yerlerinizi şimdiden temin ediniz. Tel: 80259

KUŞ TÜYÜNDEN

YASTIK, YORGAN, YATAK kullanmak hem kesenize hem de Sıhhatinize faydalıdır. **BİR KUŞTÜYÜ YASTIK 2 LİRADIR**

Yatak, yorganları da pek ucuzdur. Adres: İstanbul Çakmakçılar Sandalyacılar sokak, Ömer Balioğlu Kuş Tüyü Fabrikası. Telefon: 23027

Devlet Demiryolları ilânları

Muhammen bedeli (3480) üç bin dört yüz seksen lira olan (132) yüz otuz iki adet muhtelif ağırlıkta dökme demirden dirhem (4. Birincikânun. 1942) Cuma günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (261) iki yüz altmış bir liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1509)

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888 - Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Zirai ve icari her türlü banka muameleleri
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve kumbarasız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adedi	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adedi	50	Liralık	5.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.